

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* Т. Гранчак, О. Пестрецова, А. Потіха, Н. Тарасенко. *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 8
(3 лютого 2011 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	25
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	31
ПОЛІТИКА.....	40
ЕКОНОМІКА.....	42

КИЇВ 2011

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент України В. Янукович 3–4 лютого перебуває у Польщі з державним візитом

У Варшаві відбулася офіційна церемонія зустрічі Президента України В. Януковича та Президента Республіки Польща Б. Коморовського.

Президент Польщі зустрів Президента України на ганку Президентського палацу.

На початку церемонії відбулося взаємне представлення офіційних делегацій України та Польщі.

Військовий оркестр виконав Гімни обох країн, глави держав обійшли стрій воїнів Почесної варти.

У рамках церемонії також відбулося представлення Президентіві України представників місцевої влади, дипломатичного корпусу та відповідальних співробітників Посольства України в Польщі.

Після завершення церемонії розпочалася зустріч Президентів у вузькому колі. Далі під головуванням В. Януковича та Б. Коморовського відбудуться українсько-польські переговори в розширеному складі.

Головною метою візиту є подальше поглиблення відносин з Республікою Польща як близьким сусідом і стратегічним партнером України. Під час візиту передбачаються переговори глави держави з Президентом Польщі Б. Коморовським та іншими керівниками країни.

Програма візиту проходитиме в містах Варшава і Гданськ.

3 лютого Президент України разом з польським колегою головуватиме в українсько-польських переговорах, за підсумками яких відбудеться підписання двосторонніх документів та спільна прес-конференція глав двох держав.

Значна увага під час візиту приділятиметься питанням українсько-польської співпраці у підготовці до проведення Євро-2012. Так, Президенти України і Польщі оглянуть будову Національного стадіону м. Варшава та ознайомляться з ходом його спорудження.

Торговельно-економічні та інвестиційні проекти в програмі візиту традиційно посідають пріоритетне місце. Президент України візьме участь у X Економічному форумі «Україна – Польща» та Конференції керівників регіонів України і Республіки Польща.

Планується також, що 4 лютого В. Янукович відвідає місто Гданськ, де зустрінеться з представниками місцевої влади і ділових кіл (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 3.02).*

Під головуванням Президента відбулося засідання РНБО

Під головуванням Президента України В. Януковича відбулося засідання Ради національної безпеки і оборони України.

На порядку денному – питання про направлення миротворчого контингенту України для підтримки миротворчої операції ООН у Кот-д'Івуарі.

Глава держави нагадав, що 19 січня 2011 р. Рада Безпеки ООН одностайно прийняла резолюцію № 1967 щодо розширення своєї миротворчої операції в Кот-д'Івуарі.

Таким чином, зазначив В. Янукович, питання про розбіжності між певними країнами щодо способів подолання кризи в цій державі остаточно вичерпане.

Президент також нагадав, що, окрім офіційної ноти Секретаріату ООН до України як до держави-контрибутора безпеки у відповідному субрегіоні, до нас із проханням посилити підтримку миротворчих сил ООН звернувся особисто Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Бан Кі-Мун.

«ООН високо оцінює важливий внесок нашої держави у забезпечення глобального миру та безпеки через участь у миротворчих ініціативах», – сказав Президент, додавши: Генсек ООН відзначив активне сприяння України зменшенню глобального напруження і формуванню атмосфери взаємної довіри.

«Особливо це важливо в умовах, коли громадянські конфлікти в інших державах світу переростають у повноцінні масштабні війни, що ведуть до гуманітарних катастроф. Насамперед це стосується Африканського континенту, де хронічними стали проблеми етнічних та релігійних протистоянь. Їх небезпека полягає в тому, що в сучасних умовах вони становлять загрозу не лише регіональній безпеці, а й негативно впливають на глобальну стабільність», – констатував В. Янукович, нагадавши про різке загострення ситуації в Кот-д'Івуарі після президентських виборів.

У цілому, констатував глава держави, виникла серйозна небезпека ланцюгової реакції дестабілізації ситуації у деяких країнах Західної Африки.

Зважаючи на специфіку регіону, а саме: надзвичайну бідність, велику кількість локальних і регіональних військово-етнічних конфліктів, що може призвести до масштабної гуманітарної катастрофи на Африканському континенті, участь України у миротворчій операції ООН буде стабілізуючою, відзначив Президент.

В. Янукович нагадав, що наразі ООН уживає всіх можливих заходів щодо стабілізації ситуації в Кот-д'Івуарі.

Президент звернув увагу учасників засідання на те, що відповідна резолюція ООН зокрема передбачає збільшення миротворчого контингенту в країні ще на 2 тис. військовослужбовців, продовження виконання миротворчих функцій двома військово-транспортними гелікоптерами Мі-8МТ з екіпажами та перебазування на тимчасовій основі трьох бойових ударних вертольотів Мі-24 з екіпажами зі складу

Місії ООН у Ліберії до Місії ООН у Кот-д'Івуарі.

«Справа в тому, що інших аналогічних бойових вертольотів у тому регіоні, крім наших, немає», – зауважив В. Янукович.

Аргументуючи свою позицію щодо участі України в миротворчій операції ООН, Президент насамперед нагадав: резолюція Ради Безпеки ООН має найвищу легітимність і є обов'язковою для виконання всіма країнами-членами Організації.

«Україна – миротворча держава. Це визнано світом. Ми взяли участь у понад 20 операціях з підтримання миру під егідою ООН. На цей час географія участі представників України у миротворчих операціях ООН охоплює 11 країн, і вже приймалися рішення про передислокацію наших сил з Ліберії до Кот-д'Івуару для підтримки місії ООН», – констатував глава держави.

«Це також можливість підтримувати належну бойову форму наших військових частин», – додав В. Янукович.

Президент окремо відзначив, що українські військові мають серйозний досвід миротворчої діяльності. Особливо це стосується екіпажів гелікоптерів, які добре знають відповідну місцевість та мають за 2010 р. 80 годин бойових вильотів.

«Зважаючи на те, що ми будемо виконувати миротворчу функцію у регіоні Західної Африки та виходячи з перспективи додаткового розгортання економічної присутності України на Африканському континенті, впевнений – наше рішення про посилення підтримки миротворчим силам ООН в Кот-д'Івуарі відповідає національним інтересам та суттєво зміцнює українські позиції на міжнародній арені», – переконаний Президент.

Водночас глава держави нагадав про висловлювані окремими політиками в Україні побоювання, що в разі початку громадянської війни в Кот-д'Івуарі українські миротворці у складі сил ООН можуть безпосередньо взяти участь у збройному конфлікті, а це створить реальну загрозу життю наших військовослужбовців.

«Я, безумовно, хотів би почути Ваші оцінки. Але у будь-якому випадку ми маємо продумати, які додаткові заходи з посилення безпеки потрібно здійснити», – підкреслив Президент, звертаючись до учасників засідання РНБО (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2011. – 2.02).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб.

Перспективы создания СП «Газпрома» и «Нефтегаза Украины»

Создание совместного предприятия «Газпрома» и «Нефтегаза Украины», обсуждаемого в политических и экспертных кругах Украины и России с апреля

прошлого года, имеет все шансы стать наиболее масштабным «газовым» событием 2011 г. По мнению экспертов, вероятность создания такого СП сегодня довольно высока.

Как известно, впервые предложение об объединении «Газпрома» и «Нефтегаза Украины» высказал премьер-министр РФ В. Путин на состоявшемся 30 апреля 2010 г. в Сочи заседании комитета по вопросам экономического сотрудничества российско-украинской межгосударственной комиссии. В качестве первого шага было предложено создать на паритетных условиях совместное предприятие, в которое с украинской стороны вошли бы активы, обеспечивающие добычу и транспортировку газа, а со стороны «Газпрома» – месторождения аналогичной стоимости. Россия предложила передать в совместное предприятие два газовых месторождения – Астраханское и на полуострове Ямал, которые, по оценкам специалистов, отличаются высокой себестоимостью добычи и крайне сложными условиями разработки. Так, по информации Минтопэнерго, себестоимость добычи газа на месторождениях Ямала в 1,5 раза выше, чем на Уренгойском, которое хотела получить украинская сторона. А на Астраханском месторождении ранее планировали вести разработку крупнейшие мировые нефтяные компании ENI и Total, но не смогли из-за высокого содержания серы в газе, который там добывается.

О том, как будет происходить объединение двух газовых монополистов, рассказал глава «Газпрома» А. Миллер еще в мае. Он тогда отметил, что компании решили вести переговоры о поэтапном слиянии, которое начнется с создания совместных предприятий на равных условиях. «Вторым шагом будет слияние «Газпрома» и «Нефтегаза». Нам не интересно создание СП ради самого СП», – подчеркнул А. Миллер уже в сентябре.

Премьер РФ В. Путин в свою очередь на итоговой встрече с журналистами по результатам работы в 2010 г. подтвердил приверженность идее объединения «Газпрома» и НАК «Нефтегаз Украины». «Я не считаю, что это никчемная идея. Напротив, это не лишено смысла», – сказал российский премьер. «Конечно, при объединении НАК будет миноритарным акционером, но это будет крупнейшая мировая компания, в которой НАК будет представлен, во-первых, и будет иметь там свой серьезный голос, который всегда будет услышан в объединенной компании. Имею в виду, что НАК все-таки является крупнейшим транзитером нашего газа европейским потребителям. Поэтому и в целом, если будем расти, они смогут принимать участие в общей работе и в добыче в том числе», – сказал премьер-министр РФ.

Украинское руководство неоднократно подчеркивало, что никакого поглощения «Газпромом» «Нефтегаза» не будет, и подтверждало свою готовность к созданию СП в газовой сфере только на равноправных условиях. Так, Президент Украины В. Янукович заявлял, что объединение «Газпрома» и НАК «Нефтегаз Украины» будет возможным только в случае «50 на 50», отмечая при этом, что едва ли Москва пойдет на такой сценарий. В свою очередь президент России

Д. Медведев напомнил, что «Газпром» стоит около 150 (по самой нижней оценке) или 200 (по высокой оценке) млрд долл., а «Нефтегаз» «стоит поменьше, при всем уважении к нему».

25 октября Премьер-министр Н. Азаров заявил, что считает реальным создание СП между НАК «Нефтегаз Украины» и «Газпромом» на базе предложенных российской стороной месторождений и украинских мощностей по транспортировке добытого газа. При этом, по мнению украинского Премьера, необходимо, чтобы стороны имели равные доли в СП, «справедливо рыночно оцененные». «Главное, чтобы создание совместного предприятия было взаимовыгодным, а участие сторон в нем – равноправным», – передала позицию Н. Азарова его пресс-служба.

В то же время Н. Азаров считает, что процесс создания СП «Нефтегаза Украины» и «Газпрома» тормозит российская сторона, так как неясно, какие активы она готова внести в совместное предприятие. Об этом он заявил по итогам переговоров с российским премьером В. Путиным.

Н. Азаров отметил, что переговоры идут «не так активно, как в других наших сферах». «Если с нашей стороны все ясно, с российской стороны – пока не все ясно с тем, что именно Россия готова внести в качестве активов в совместное предприятие», – подчеркнул Премьер.

По словам Н. Азарова, Украина хотела бы иметь «гарантированные объемы газа». При этом он отметил, что с оптимизмом смотрит на перспективы переговоров. «Есть политическая основа, есть доверие между президентами и правительствами и понимание того, что такие договоренности должны быть взаимовыгодными», – подчеркнул Премьер-министр Украины.

Первые шаги в направлении создания СП были предприняты сторонами в конце ноября 2010 г. во время визита Президента Украины В. Януковича в Россию, в рамках которого, в частности, состоялась встреча председателя правления «Газпрома» А. Миллера и министра энергетики Украины Ю. Бойко. На встрече стороны обсуждали ресурсную базу, которая может быть передана российской стороной в совместное предприятие с «Нефтегазом». В частности, стороны пришли к согласию, что в СП могут быть переданы месторождения газа в Астраханской области. Согласовать другие условия объединения «Газпрома» и «Нефтегаза» не удалось.

После встречи Ю. Бойко и А. Миллера пресс-службы обеих сторон распространили сообщения об итогах переговоров. «Газпром» заявил, что достигнута договоренность о создании двух совместных предприятий с НАК «Нефтегаз Украины» по добыче угольного метана и освоению нефтегазоносной структуры Палласа на шельфе Черного моря.

Минтопэнерго Украины в свою очередь информировало о том, что «стороны... обсудили вопрос создания совместного предприятия между НАК «Нефтегаз Украины» и ОАО «Газпром» по добыче угольного метана и освоения структуры Палласа на шельфе Черного моря, а также другие вопросы

стратегического сотрудничества на условиях равноправного партнерства в рамках последних договоренностей между президентами Украины и России во время встречи, которая прошла в Москве 26 ноября».

По мнению экспертов, противоречивые заявления Москвы и Киева по поводу создания СП «Газпромом» и «Нефтегазом» свидетельствуют о том, что стороны не нашли взаимопонимания в этом вопросе. В. Землянский, бывший сотрудник «Нефтегаза», считает, что российская монополия оказывает информационное давление на украинских партнеров и «пытается выдать желаемое за действительное». Эксперт также уверен, что давление на Киев со стороны Москвы в энергетических вопросах будет нарастать ввиду того, что украинский рынок остается одним из самых прибыльных и перспективных для «Газпрома», поэтому он заинтересован не только сохранить, но и расширить на нем свое влияние.

По итогам встречи В. Януковича и Д. Медведева украинский Президент заявил, что газовые переговоры с Россией об изменении условий сотрудничества «не будут быстрыми». По его словам, этот вопрос «никогда не был простым». Однако, несмотря на сложности, В. Янукович спрогнозировал, что Москва и Киев найдут взаимопонимание по условиям газового сотрудничества, потому что стороны «видят перспективы». «Украина будет надежным партнером, который будет объединять интересы России и Европы и осуществлять стабильную, предсказуемую политику, конечно, защищая свои национальные интересы», – пообещал Президент Украины.

Де-факто процесс объединения «Нефтегаза» и «Газпрома» стартовал 21 декабря с подписания председателем правления ОАО «Газпром» А. Миллером и главой правления НАК «Нефтегаз Украины» Е. Бакулиным Меморандума о создании совместного предприятия для добычи метана из угольных пластов на территории Украины. Кроме того, на начало текущего года было запланировано подписание документов по созданию еще более весомого СП – по разработке черноморского шельфа.

В соответствии с документом, стороны рассмотрят вопросы о разработке финансово-экономического обоснования создания СП, проектов его учредительных документов, в которых в том числе будет определен размер уставного капитала предприятия, порядок формирования его органов управления и принятия ими решений.

Кроме того, «Газпром» и «Нефтегаз Украины» рассмотрят вопросы, касающиеся разработки принципов и источников финансирования деятельности СП и перечня его первоочередных проектов.

Согласно документу, совместное предприятие будет создано на паритетной основе для работы на территории Украины. Его деятельность, в частности, будет направлена на:

– проведение геологоразведки, оценки ресурсов метана угольных пластов и их перевода в запасы промышленных категорий; бурение и освоение скважин, обустройство метанугольных месторождений, транспортировку и использование

угольного газа;

– проведение научно-исследовательских, опытно-конструкторских и проектно-изыскательских работ по добыче газа из угольных пластов; разработку и реализацию научно-технических программ и финансовых механизмов при реализации проектов добычи угольного газа.

«Консолидация наших усилий лежит в логике инициатив по интеграции деятельности двух компаний. Работа СП позволит применить и в Украине передовые технологии “Газпрома” по добыче угольного газа, откроет новые перспективы для нашего сотрудничества – теперь в освоении нетрадиционных источников. Речь идет не только о добыче в Украине дополнительных объемов газа, которые ранее были недоступны, но и, что даже более важно, – о повышении безопасности при добыче угля шахтным способом за счет извлечения метана из пласта», – сказал А. Миллер.

Глава российского газового монополиста заявил, что совместное предприятие между «Газпром» и НАК «Нефтегаз Украины» для добычи угольного газа в Украине будет создано в начале 2011 г. «Я думаю, что в начале 2011 г. мы сделаем новые конкретные шаги достижения окончательной договоренности создания этого СП», – сказал А. Миллер после переговоров с министром энергетики и угольной промышленности Украины Ю. Бойко. По его словам, в течение последних месяцев «Газпром», «Нефтегаз» и Министерство топлива и энергетики Украины очень предметно вели переговоры по совместному предприятию, и в настоящее время стороны находятся в очень продвинутой стадии переговоров.

Глава «Газпрома» подчеркнул, что СП будет создано на паритетных началах. Со стороны Украины будут внесены газотранспортные мощности, а со стороны России будут внесены добывающие мощности. По его словам, сейчас обсуждаются компании, которые могут выступить оценщиком для активов каждой из сторон.

А. Миллер выразил уверенность, что создание такого СП пойдет на благо двух стран для обеспечения надежной стабильной поставки газа в Украину и для обеспечения бесперебойного транзита российского газа через территорию Украины в Европу. «Это абсолютно взаимовыгодный проект – это проект, который нужен не только России и Украине, не только “Газпрому” и НАК “Нефтегаз Украины”, но и нашим европейским партнерам», – сказал он.

В свою очередь Ю. Бойко подчеркнул, что Украина заинтересована в сохранении транзита российского газа через свою территорию в долгосрочной перспективе. Он отметил, что в среднесрочной перспективе на пять лет такая уверенность есть.

Ю. Бойко заверил, что стороны находятся в постоянном диалоге и ищут модель, которая бы максимально соответствовала интересам двух стран. «Я уверен, что мы с учетом подхода наших руководителей, с учетом того климата, который сложился между нашими странами в первую очередь благодаря отношениям президентов стран и глав правительств, мы найдем варианты, которые устроят и народы, и экономики обеих стран», – подчеркнул министр.

В Украине идея объединения «Нефтегаза» и «Газпрома», как известно, не находит необходимой поддержки, поэтому информация о создании СП, по мнению экспертов, является «пробным камнем» для изучения реакции украинского общественного мнения. Интересно, что российская сторона сообщила о создании этих СП едва ли не как о свершившемся факте, а украинская – лишь о соответствующих переговорах. Больше того, Премьер-министр Украины Н. Азаров охарактеризовал такой подход российской стороны как своеобразное давление и связал успех в этих переговорах с решением всего комплекса газовых проблем, то есть с получением Украиной гарантий на стабильную прокачку российского газа в Европу и с изменением формулы, используемой для определения цены газа.

Совместные предприятия НАК «Нефтегаз Украины» и ОАО «Газпром» еще не созданы, заявил Н. Азаров. Он отметил, что возможность создания подобных СП только обсуждается. «Мы, по-моему, совершенно четко заявили, что пока еще процесс создания СП не прошел свою юридическую и организационную стадию, то есть это пока еще на уровне предложений. И я сторонник того, чтобы все эти предложения рассматривали в общем контексте всех наших взаимоотношений в области газа, поставок газа и транзита», – сказал он.

Информацию о том, что такие совместные предприятия уже практически созданы, Н. Азаров прокомментировал как один из приемов ведения переговоров. «Вы, наверное, помните, когда 30 апреля премьер России предложил мне слияние “Газпрома” и “Нефтегаза”. Зададимся вопросом, а почему Россия так действует опережающими темпами? Это нормальный прием в переговорном процессе, если ты хочешь чего-то добиться. Но с апреля по декабрь прошло значительное время, и, как вы знаете, никакого слияния не произошло», – добавил он.

Создание совместных предприятий между «Нефтегазом» и «Газпромом» следует рассматривать в общем контексте взаимоотношений в области поставок и транзита газа, считает Премьер-министр Украины Н. Азаров. Премьер подчеркнул, что стороны продолжают консультации в этом направлении.

Создание совместного предприятия между НАК «Нефтегаз Украины» и ОАО «Газпром» для добычи метана из угольных пластов является очередным шагом к дальнейшей интеграции компаний и укреплению их взаимодействия, считает независимый эксперт в сфере энергетики В. Сапрыкин.

«У “Газпрома” есть деньги и более-менее современное буровое оборудование, технология отработана на одном из российских месторождений, для нас это выгодно», – отметил специалист. Он уточнил, что СП создается «только для добычи метана угольных пластов».

Такого же мнения придерживается эксперт по вопросам энергетики, пресс-секретарь «Нефтегаза Украины» В. Землянский. По его словам, украинско-российское СП, безусловно, выгодно обеим сторонам. “Газпром”, как и все ведущие компании мира, инвестирует в добычу газа из нетрадиционных источников. Украина с этой точки зрения является перспективной для таких вложений, так как ее запасы шахтного метана являются одними из крупнейших в мире и оцениваются в объеме от

12 до 30 трлн куб. м, отмечает В. Землянский.

По его мнению, украинская сторона предоставит лицензии на разработку соответствующих месторождений, российская – технологии и средства для их внедрения. Специалист предполагает, что приоритетом для работы СП станет Донбасс. «Наиболее интересны залежи, обеспечивающие добычу более 250 тыс. т угля в год, что позволит выйти на необходимые запасы метана», – отметил он.

В. Землянский считает, что украинско-российский проект не дублирует планы британско-российской компании ТНК-ВР по добыче альтернативного газа в Донбассе. «ТНК-ВР больше сосредоточена на сланцевом газе и привносит британские технологии. СП “Нефтегаз2 и “Газпрома” нацелено на добычу шахтного метана с применением российских технологий, опробованных на угольных месторождениях Кузбасса», – отметил он.

По его словам, метан планируется добывать путем бурения скважин. «Применяется технология гидроразрыва, при которой создается газовый карман и из него выкачивается газ», – разъяснил эксперт.

Оба эксперта отметили, что реализация проекта снизит риски аварий при добыче угля на украинских шахтах. «Метан будут добывать перед разработкой угольного месторождения», – пояснил В. Сапрыкин. Он добавил, что таким образом Украина сможет снизить выбросы CO₂ и привлечь дополнительные инвестиции по Киотскому протоколу, с чем согласен и В. Землянский.

По его прогнозам, совместное предприятие двух газовых монополий для добычи метана из угольных пластов на украинских месторождениях выйдет на промышленные объемы производства за пять лет. «Инвестиции в геологоразведку, по моей оценке, составят примерно 50 млн долл., для выхода на промышленные объемы добычи потребуется пять лет», – сказал он.

В то же время в варшавском Центре восточных исследований (OSW) считают, что создание анонсированных совместных предприятий не приведет к увеличению добычи газа в Украине. Польские аналитики обращают внимание на то, что «Газпром» не заинтересован увеличивать добычу украинского топлива, а также на то, что ни российская, ни украинская компания не имеют технологий добычи газа на шельфе Черного моря. «Создание СП может быть разве что тестом возможности сотрудничества, которую обдумывает Украина, по допуску России на украинский рынок добычи и продажи газа», – отмечают в OSW.

Украинская оппозиция назвала потенциальное совместное предприятие сдачей украинской газотранспортной системы. «Неужели вы верите, что российский “Газпром”, где падает добыча собственного газа, где их газ стоит 20 долл., будет помогать инвестировать нам, украинцам, чтобы добывать дорогой газ? Им это не нужно! Они хотят создать СП, они хотят войти туда в СП интеллектуальной собственностью, в связи с тем, что мы туда не можем войти интеллектуальной собственностью, мы придем со своими активами, возможно с газотранспортной системой», – заявил народный депутат из фракции БЮТ Ю. Гудыма.

В ответ руководитель экономической группы посольства РФ в Украине А. Урин заявил о том, что «совместное предприятие “Газпрома” и “Нефтегаза Украины”, которое будет заниматься добычей метана из угольных пластов на украинской территории, никак не связано с газотранспортной системой (ГТС) Украины, которую Киев не хочет передавать в управление другим странам».

Он подчеркнул, что создание СП будет выгодно прежде всего Украине, так как украинская сторона заинтересована в любом дополнительном источнике топлива. По словам эксперта, шахтный метан – это давно известное топливо, и его добыча вполне рентабельна и возможна. «Поэтому, мне кажется, это очень хороший шаг, прежде всего, выгодный для украинской стороны. Ну и “Газпром” тоже, видимо, рассчитывает участвовать в прибыли», – сказал А. Урин.

Говоря же о переговорах по ГТС в целом, эксперт напомнил, что они продолжаются, и исход их пока не ясен. «Не хотелось бы на этот счет спекулировать. Действительно, украинская сторона заинтересована в привлечении инвестиций, и это касается не только ГТС Украины, но и в целом всех секторов, особенно высокотехнологичных. Без притока капитала не получится модернизировать производство и ввести западные технологии, о которых так мечтают некоторые украинские эксперты и предприниматели. В этом смысле российский капитал более чем востребован, и я надеюсь, что следующий год будет для этого очень успешным – по крайней мере, предпосылки и желание для этого есть», – сказал А. Урин.

В свою очередь глава наблюдательного совета компании «МТ-ИНВЕСТ» М. Табахарнюк полагает, что не стоит слишком оптимистично оценивать участие российского «Газпрома» в проекте по добыче шахтного метана. «Шахтный метан, как и сланцевый газ, – это альтернатива поставкам российского газа. И что происходит? Мы основному поставщику – “Газпрому” – отдаем альтернативные источники. Что будет двигать “Газпромом” для развития этого проекта? Да ничего. Одно желание – придержать. “Газпром” “застолбит место” и будет держать этот проект, не развивая его», – считает эксперт.

По его словам, это логически исходит из мотивов, по которым действуют компании. «Поэтому – да, шахтный метан и сланцевый газ развивать нужно, но инвесторами этих проектов должны быть другие структуры. Мне больше нравится проект «ТНК-ВР», который инвестирует в этом направлении в Украине. Это более логичный инвестор, чем «Газпром», – убежден М. Табахарнюк.

Как известно, пытаясь диверсифицировать источники энергоресурсов и снизить газовую зависимость от России, Украина раньше опиралась на возможность разработки собственных перспективных месторождений газа на шельфе Черного моря, а также на добычу так называемого труднодоступного газа из угольных и сланцевых пластов. Поэтому создание совместных предприятий в тех проектах, которые раньше рассматривались как альтернатива российскому газу, некоторые эксперты рассматривают в контексте усиления зависимости НАК «Нефтегаз Украины» от «Газпрома».

Именно в этом русле была воспринята информация о предоставлении «Газпромом» «Нефтегазу Украины» аванса за услуги транзита газа по украинской ГТС в размере 1,5 млрд долл., а также подписание документа, фиксирующего годовой объем транзита российского природного газа по территории Украины. Как сообщил министр топлива и энергетики Украины Ю. Бойко, в Москве «был подписан документ, согласно которому Украина получила пускай и не стопроцентную, но более уверенную позицию по транзиту газа на следующие пять лет». Речь идет о том, что годовой объем транзита российского природного газа по территории Украины отныне должен быть не менее 112 млрд куб. м, чего уже давно добивается Украина (в прошлом году наша страна вынужденно сократила транзит газа в Европу на 20,4 % до 95,2 млрд куб. м).

Эксперты выражали опасение, что полуторамиллиардный аванс, скорее всего, несет с собой для Украины негативный аспект, в частности, сделает невозможным для Украины повышение ставки транзита, хотя посткризисное восстановление экономики Европы неминуемо приведет к дальнейшему росту нефтяных цен, а следовательно, и к росту формульной цены на газ для Украины.

Однако эти опасения не оправдались, поскольку, в соответствии с заявлением министра энергетики и угольной промышленности Ю. Бойко, в I квартале 2011 г. ставка транзита российского газа по территории Украины увеличилась на 2,2 % – до 2,84 долл. за 1 тис. куб. м на 100 км транзита. Напомним, что в IV квартале 2010 г. ставка транзита российского газа территорией Украины составляла 2,78 долл. за 1 тис. куб. м на 100 км транзита.

Характерно, что одновременно с сообщением Ю. Бойко об авансе/гарантии появилась информация о планах «Нефтегаза» и его дочерней компании «Укртрансгаз» уже в 2011 г. вложить в реконструкцию газотранспортной системы страны 3,1 млрд грн. Видимо, синхронность двух названных сообщений далеко не случайна, а соответствующие расходы по реконструкции, скорее всего, будут финансироваться за счет российского аванса. По сообщению «Нефтегаза», в текущем году в обновление магистральных газопроводов и газораспределительных станций будет инвестировано 1,22 млрд грн, а в реконструкцию компрессорных станций – около 1,5 млрд грн, на обустройство подземных хранилищ газа пойдет более 200 млн грн. «Эффективная деятельность компании доказывает безосновательность слухов об устаревании украинской ГТС», – подчеркивает пресс-служба «Нефтегаза».

«Укртрансгаз» рекламирует свои планы по замене газоперекачивающих газотурбинных агрегатов электроприводными. Только за счет этого намечено сэкономить полмиллиарда кубометров газа и около 150 млн грн. «Каждый этап модернизации мощностей приносит и производственную и финансовую пользу компании. Нашей задачей является укрепление украинского транзитного потенциала за счет высокотехнологических современных решений», – цитирует пресс-служба генерального директора «Укртрансгаза» С. Винокурова.

Учитывая риски, создаваемые Украине новыми российскими газовыми

«потоками», возникает вопрос о том, насколько оправдано вкладывать столь большие средства в трубу, которая пока что не имеет надежных гарантий наполнения газом и рискует через пару лет (в результате запуска обходных потоков) если не полностью, то заметно опустеть. По некоторым мнениям, активизация в направлении реконструкции украинской ГТС связана с тем, что последний раунд газовых переговоров в Москве вывел стороны не только на аванс по транзиту, но и продвинул их в направлении заключения соглашения о совместном предприятии для управления украинской ГТС. Это, в свою очередь, рассматривается в качестве первого шага для объединения двух газовых монополистов – «Газпрома» и «Нефтегаза Украины», а также, как заверяют руководители «Газпрома» и РФ, является гарантией наполнения украинской трубы.

Впрочем, многие эксперты, сомневаясь в финансовых и промышленных возможностях «Газпрома», считают, что строительство газопровода по дну Черного моря – это большой блеф В. Путина. Цель в этой психологической игре – застолбить за собой самый крупный рынок сбыта российского газа, которым является Украина, не допустить снижения закупок украинской страной топлива, а также получить контроль над ГТС, реконструкция которой в пять раз дешевле «Южного потока».

Генеральный директор российской консалтинговой компании East European Gas Analysis, которая специализируется на финансовом анализе проектов в газовых отраслях России и стран бывшего СССР, М. Корчемкин отмечает взаимосвязь планов по строительству газопровода «Южный поток» в обход Украины и озвученной В. Путиным идеи объединения «Газпрома» с «Нефтегазом». Эксперт считает, что даже если обходной газопровод будет построен, то контроль над украинской ГТС российскому монополисту все равно будет необходим. «Это нужно для того, чтобы Украина не смогла закупать газ из альтернативных источников», – считает он. А «Нефтегаз» сегодня является крупнейшим корпоративным покупателем российского газа в мире.

Эксперты East European Gas Analysis также указывают на возможность перевода действующих газопроводных мощностей Восточной Европы на реверс. «Эта очень недорогая операция позволит Украине получать газ, например, из Nabucco по газопроводу Баумгартен – Ужгород или из запроектированных терминалов СПГ в Триесте, Хорватии, Польше, Германии, а также из других источников. Два обходных газопровода общей стоимостью более 40 млрд долл. (без учета затрат на территории РФ) позволят «Газпрому» сэкономить 3–4 млрд долл. в год транзитных расходов в Украине. Но без контроля над ГТС Украины (в случае реверса) госмонополист рискует потерять выгоднейший рынок, приносящий (по самым скромным подсчетам) выручку в размере 10–12 млрд долл. в год», – подчеркивает М. Корчемкин.

Между тем все большие опасения начинает вызывать финансовое состояние «Нефтегаза». 6 декабря «Нефтегаз» получил очередной кредит на сумму 180 млн долл. от российского «ВТБ Банка», и это уже третий заем, который на протяжении последних полгода взяла НАК у россиян. Украинский эксперт по

энергетическим вопросам А. Нарбут, комментируя этот факт, прогнозирует, что влияние «Газпрома» на «Нефтегаз Украины» будет усиливаться. «Учитывая ситуацию, в которой сейчас оказался “Нефтегаз”, кредитные средства ему необходимы. Однако без реструктуризации самой компании эти средства будут расходоваться на расчеты за импортный газ и, как следствие, долг компании будет только расти», – отметил А. Нарбут. Так, по его словам, будет наращиваться задолженность компании, которая приведет к тому, что она станет уже не «технически неплатежеспособной», а «системно неплатежеспособной», не сможет собирать средства за газ, который продается в Украине. «Это такие партнеры, которые одной рукой дают эти средства, а другой уже получают как оплату за природный газ, поставляемый “Газпромом”», – подчеркнул он.

По мнению эксперта по энергетическим вопросам Центра им. Разумкова В. Омельченко, кредиты от российских банков, которые привлекает сегодня «Нефтегаз», могут привести к усилению рычагов «Газпрома», а также сделают Украину более восприимчивой к российской политике. «Такие кредиты не могут не беспокоить, потому что этот банк находится под контролем российского правительства, и, фактически, тоже является одним из политических инструментов влияния России на внешние рынки. Этот банк вместе с российскими бизнесменами участвует в приватизации стратегических объектов за рубежом, в частности, и на Украине», – отметил В. Омельченко.

Готовность оказывать финансовую поддержку «Нефтегазу» в очередной раз продемонстрировало и украинское правительство. 20 декабря 2010 г. Кабмин принял решение увеличить уставный капитал Национальной акционерной компании «Нефтегаз Украины» на сумму 5 млрд грн. Об этом говорится в постановлении № 1208, обнародованном на официальном портале Кабинета Министров.

Осуществить выпуск ОВГЗ в размере 5 млрд грн со сроком обращения пять–семь лет и процентной ставкой дохода не выше 9,5 % годовых, а также внести их от имени государства в оплату за дополнительные акции Национальной акционерной компании «Нефтегаз Украины» поручено Министерству финансов. Это постановление вступило в силу с 1 января 2011 г.

Ранее Кабмин уже увеличивал уставный капитал компании «Нефтегаз Украины»: согласно постановлению от 12 октября 2010 г. Кабмин увеличил уставной капитал НАК на сумму 7,4 млрд грн путем выпуска дополнительных акций существующей номинальной стоимости с сохранением 100 % акций в собственности государства. Срок – от пяти до семи лет, доходность – 9,5 % годовых.

В 2011 г. подобная практика, вероятно, будет продолжена, в частности, Законом «О Государственном бюджете на 2011 г.» правительству предоставлено право выпускать ОВГЗ для докапитализации «Нефтегаза». Большинство экспертов считают, что очередной выпуск ОВГЗ, скорее всего, не окажет влияния на рынок государственных облигаций, так как будет выкуплен НБУ или госбанками, как и

предыдущие аналогичные выпуски.

Комментируя решение Кабинета Министров Украины в очередной раз увеличить уставной капитал «Нефтегаза Украины», эксперт Института энергетических исследований Ю. Корольчук высказал мнение о том, что «правительство и Министерство топлива и угольной промышленности “стахановскими темпами” роют долговую яму для “Нефтегаза”».

Согласно данным эксперта, если суммировать все ресурсы, которые были «выданы» государством «Нефтегазу» в прошлом году, то получится больше 12 млрд грн. Но если эти 12 млрд грн, влитых в уставной фонд «Нефтегаза», можно назвать наполовину долгом, то дополнительных 3 млрд грн, одолженных у коммерческих банков и отдельно 3,2 млрд грн (400 млн долл.) у VTB Capital Plc – это уже долг в его чистом виде. Плюс к этому дочерние предприятия «Черноморнефтегаз» и «Укргаздобыча» одолжили еще около 2 млрд грн.

«Также “Нефтегаз” “съел” 1,5 млрд долл. (12 млрд грн) полученного аванса от “Газпрома” в счет транзита. И если на начало 2010 г. внешний долг “Нефтегаза” составлял около 1,5 млрд долл., то усилиями нынешней власти сумма долга поднялась к отметке 3,5 млрд долл.», – считает Ю. Корольчук. Именно неподъемная долговая нагрузка может стать поводом для принятия окончательного решения относительно слияния «Нефтегаза» с «Газпромом».

Таким образом, процесс создания СП между НАК «Нефтегаз Украины» и ОАО «Газпром» стартовал, хотя все еще не ясно, как будет выглядеть объединенная компания. Очевидно, что предложенная В. Януковичем формула 50 на 50 не устроит Кремль. Если же отталкиваться от российского предложения по размеру активов, то, по мнению экспертов, «Нефтегаз» может рассчитывать максимум на 10 % плюс бонус в виде допуска к месторождениям на Ямале и в Астраханской области. Также «Нефтегаз» может получить доступ к ресурсной базе «Газпрома» и поставлять газ для украинских потребителей по льготным ценам. Однако предложенные Россией месторождения выглядят непривлекательно для Украины, у которой нет практического опыта бурения в трудных условиях. Кроме того, предложенные месторождения требуют значительных инвестиций со стороны Украины, которая, по словам члена Комитета Верховной Рады по ТЭК Н. Пашинского, сегодня не выполняет план по инвестициям в разработку нефтегазовых месторождений в Ливии и Египте, где добывать газ намного легче, из-за отсутствия средств.

Эксперты уверены, что, несмотря на ясность экономических целей, которые преследует каждая из сторон, все вопросы сотрудничества «Нефтегаза» и «Газпрома» будут решаться исключительно в политической плоскости. Есть также вероятность, что чрезмерному усилению «Газпрома» может помешать Брюссель, поскольку Украина вступила в Европейское энергосообщество (оно создано для распространения опыта внутреннего энергетического рынка ЕС на Юго-Восточную Европу и содействия привлечению инвестиций в энергетическую отрасль стран – участниц соглашения) и внедряет в свое законодательство

европейские нормы.

В Евросоюзе стремятся противостоять экспансии газовых монополий. В частности, по сообщению польской газеты *Gazeta Wyborcza*, германская монополия E.ON-Ruhrgas под давлением Брюсселя уже уступила конкурентам 15 % мощностей своих газовых сетей, по которым газ поступает из Нидерландов, Норвегии и России.

Между тем 1 декабря Энергетический совет на уровне министров Европейского Союза и США, оценивая действия Украины в газовой сфере, признал их вполне удовлетворительными. Как говорится в сообщении пресслужбы Минтопэнерго Украины, Энергосовет отметил в своем заявлении: «Мы с удовлетворением отмечаем первые шаги Украины в реформировании энергетического рынка, в частности, принятие закона о принципах функционирования рынка природного газа, приведение внутренних тарифов на газ к рыночным и подписание протокола о присоединении Украины к договору об учреждении Энергетического сообщества». Совет поручил рабочей группе по энергетической безопасности продолжить тесные контакты по поддержке украинского правительства в вопросах модернизации ГТС, улучшения инвестиционного климата при добыче углеводородов и т. д.

Рейтинговое агентство Fitch прогнозирует, что, возможно, создание совместного предприятия между Национальной акционерной компанией «Нефтегаз Украины» и российским «Газпромом» может негативно сказаться на рейтингах украинского холдинга в краткосрочной перспективе.

Об этом на конференции сообщил представитель агентства А. Кравченко. По его мнению, сразу после создания совместного предприятия «Нефтегаз» не сможет получить финансовую выгоду, а именно СП будет в первую очередь заниматься распределением денежных поступлений участников.

В то же время в долгосрочной перспективе, по мнению А. Кравченко, в случае успешной деятельности СП «Нефтегаз» может рассчитывать на получение инвестиций, что приведет к поддержке ликвидности компаний. Таким образом, это может привести к повышению рейтингов НАК.

А. Потіха, наук. співроб.

Ситуація в Криму: кримські татари знову вимагають справедливості

Протягом багатьох років були спроби вирішити проблеми кримських татар, які повернулися з депортації. Проте остаточно це зробити не вдалося через брак коштів, іноді бажання чиновників, а то і занадто великі вимоги деяких діячів кримських татар. Вони часто вимагають не лише вирішення соціально-

економічних проблем, а надання особливого статусу кримським татарам.

Таку ідею не відкидають і деякі експерти. Зокрема, експерт Інституту демократії імені Пилипа Орлика Н. Беліцер вважає, що кримські татари повинні одержати статус «корінного народу» хоча б тому, що вони не мають своєї державності. «Проте в кримській пресі абсолютно беззастережно використовуються висловлювання “нелегітимний меджліс”, “злочинне угруповання”, пропозиції знов депортувати кримських татар і т. д. Усе це на законодавчому рівні має одержати однозначну оцінку...», – вважає Н. Беліцер.

При цьому вона нагадала, що в трактуванні першого комісара ОБСЄ у справах національних меншин Макса ван дер Стула, «корінний народ – це, як правило, народ, що не має власної державності». «Це повною мірою торкається кримських татар і повинно бути враховано для забезпечення права хоча б на внутрішнє самовизначення, якщо держава не хоче, щоб претендували на більше», – підкреслила Н. Беліцер.

Протилежної точки зору дотримується лідер кримської козачої общини «Соболь» В. Храмов. Він різко розкритикував заяву київських політологів про необхідність повернення в Криму кримсько-татарської топонімії шляхом відповідного рішення офіційного Києва, без урахування думки жителів півострова. Він також проти надання якогось особливого статусу кримським татарам. «Таврія повинна стати Таврією», – заявив В. Храмов.

На його думку, легалізація системи курултай – меджліс узагалі є державним злочином, оскільки своєю метою «ці організації ставлять створення етнічної держави». Саме тому вони не легалізуються протягом 20 років. «Усі люди, які підтримують ці злочинні організації, самі є злочинцями, що роблять замах на територіальну цілісність руської держави Україна», – заявив лідер «Соболя».

У свою чергу Александровський міський голова М. Греков вважає, що Крим узагалі потрібно позбавити автономії і зробити звичайною областю. «Татари можуть створювати свою автономію, але за межами України», – зазначив він.

На думку мера Александровська, треба виключити поняття автономної республіки, а також прибрати особливий статус з міста Севастополя. «Єдине місто в Україні, яке може мати особливий статус – це Київ», – підкреслив М. Греков.

Щоправда, більшість експертів не погоджується з такими висловлюваннями. Зокрема, і київський політолог В. Самохвалов зазначив, що заява деяких політиків, зокрема мера міста Александровська М. Грекова, про взаємозв'язок кримської автономії з татарами – «марення від першої до останньої букви». «Ця автономія у складі унітарної України була і залишається нашою поступкою Російської Федерації», – підкреслив В. Самохвалов.

За його словами, по суті, легалізація такої автономії Л. Кучмою незабаром після його обрання Президентом була єдиним шансом зберегти Крим у складі України. «Інакше стратегічно важливий півострів рано чи пізно відійшов був Росії, реалізація подібних сценаріїв на практиці була недавно продемонстрована в Південній Осетії і Абхазії», – зазначив політолог.

В. Портніков (експерт з Києва) вважає, що для того щоб автономія була реально функціонуючою і захищала б права всього населення Криму, необхідне більш адекватне ставлення до національного компоненту цієї автономії, до кримських татар як до одного з корінних народів України. «Автономія, яка існує сьогодні, на мою думку, цих можливостей не забезпечує. А подібний симбіоз захисту прав і росіян, і українців, що проживають у Криму, і кримських татар, які мають свою єдину вітчизну – республіку Крим, допоміг би більш ефективному становленню державних інститутів Криму і більш ефективній взаємодії з центральною владою», – підкреслив експерт.

На його думку, питання збереження статусу Криму – це питання, яке не обговорюється. Він упевнений, що питання сьогодні не тільки в статусі Криму, а в підвищенні статусу українських регіонів у цілому. Це і передача повноважень центральної влади на місця, і земельним управлінням країною. «Тільки в тому випадку, якщо місцеві органи влади – від областей і республіки Крим до місцевих рад – матимуть усю владу в країні, ми можемо розраховувати на одужання України».

Політолог В. Фесенко зазначив, що для Криму головна проблема і традиційна загроза – це ризик міжнаціональних конфліктів. Усе інше – це, швидше, або складова цієї проблеми, або чинник, який може спровокувати цей самий конфлікт. Наприклад, через земельне питання. «Я не прихильник робити ситуативні прогнози про те, скільки може проіснувати кримська автономія. Зараз є передумови або наміри ліквідувати кримську автономію. Я думаю, що в перспективі вона існуватиме», – наголосив В. Фесенко.

У свою чергу експерт із Сімферополя О. Форманчук переконаний у тому, що загроза автономії існує тільки в засиллі бюрократії і небажанні центру в особі Києва сприяти тому, щоб автономія наповнювалася реальним змістом. «Автономія без законодавчої ініціативи досить куца, тобто сьогоднішня автономія в ручному режимі управляється з боку Києва. Тому, щоб автономія стала повноцінною, вона повинна мати право законодавчої ініціативи, щоб ми вносили ті проекти законів, які нам необхідні», – зазначив експерт.

Утім, поряд із дискусіями навколо статусу Криму, існують і більш наближені до людей питання, що потребують оперативного вирішення. Насамперед це питання облаштування кримських татар.

За інформацією ЗМІ, на початку 2011 р. виник привід для чергової дискусії навколо кримськотатарської проблеми. Зокрема, це земельне питання.

Неоднозначну реакцію серед багатьох політиків і експертів викликало звернення голови Ради міністрів АРК В. Джарти до лідера меджлісу щодо незаконного захоплення земель. Чинник звернувся до лідера меджлісу кримськотатарського народу М. Джемільова з проханням переконати кримських татар, які самовільно зайняли землю, добровільно звільнити ділянки, оскільки самозахоплення заважають соціально-економічному розвитку регіону та є чинником дестабілізації міжнаціональної згоди. Про це йдеться у відкритому листі В. Джарти до М. Джемільова. «Продовжувати надалі миритися з вакханалією

беззаконня кримська влада не має наміру. Влада відмовляється закривати очі на ігнорування і зневагу Конституції і законів України з боку окремих представників кримських татар. Закон тільки тоді закон, коли він є одним для всіх», – підкреслив В. Джарти.

На його думку, М. Джемільов має «необхідний вплив», щоб переконати кримських татар, які порушили закон, добровільно звільнити землю. Прем'єр Криму також звернувся до всіх кримських татар, які проживають у республіці, з проханням «підтримати своїми діями зусилля влади автономії з наведення ладу в земельній сфері».

Він запевнив, що уряд Криму готовий надати всю необхідну допомогу в законному отриманні й оформленні земельних ділянок усім, хто цього потребує. Також В. Джарти пообіцяв, що всі проблемні ситуації будуть розглянуті в індивідуальному порядку.

Голова Ради міністрів Криму звертається з проханням до лідера меджлісу викласти своє бачення ситуації, окресленої в його відкритому листі. «У свою чергу переконаний, що проблему самозахоплення буде розв'язано у найближчий час. І уряд Криму розраховує в цьому на Вашу допомогу і підтримку. У разі відсутності реакції на мою пропозицію про звільнення самовільно захоплених ділянок, мною буде направлено відповідне звернення до правоохоронних органів і прокуратури з вимогою вжити негайних заходів щодо порушників», – зазначив В. Джарти.

Цей лист викликав негативну реакцію у лідерів меджлісу. Зокрема, голова меджлісу М. Джемільов не виключив, що в Криму найближчим часом очікуються погроми кримських татар.

Він зазначив, що дуже складна проблема кримських татар – земля. «Земельне питання в Криму – кричуща несправедливість стосовно людей, що повернулися на батьківщину. Їм не лише не повертають те, що незаконно забрали під час депортації, але вони позбавлені навіть можливості брати участь у приватизації сільськогосподарської землі», – сказав М. Джемільов.

За словами голови меджлісу, кримські татари вимушені займати земельні ділянки в явочному порядку: «Зараз кажуть, що всього кримським татарам виділено близько 49 тис. земельних ділянок. Так з них близько 46 тис. – результат самозахоплення, пізніше узаконених. Якби суворо дотримувались закону, то кримські татари взагалі були б без землі».

Як зазначив М. Джемільов, останнім же часом порушено багато кримінальних справ проти десятків людей. «Їм інкримінують самовільне захоплення землі, а тому нескладно припустити, що скоро цю землю почнуть відбирати», – сказав він, зазначивши при цьому, що йдеться про близько 1300 га по всьому Криму.

На його думку, для виконання таких можливих рішень судів найімовірніше прийде спецназ і «видворить звідти усіх кримських татар».

Водночас, відповідаючи на запитання, коли ж може початися хвиля виселень і

погромів, М. Джемільов сказав: «Я не знаю, на коли вони запланували. У кожному разі, нічим хорошим це не закінчиться. Може дійти до кровопролиття. Особливо це реально там, де на ділянках уже побудовано житло і людина витратила все, що мала, на будівництво. Будинки зноситимуть разом з людьми. Звісно, реакція буде непередбачувана». Експерти відзначають, що в подібних випадках має бути знайдено компроміс. Як зазначив О. Форманчук, прем'єру було б правильніше спочатку зустрітися з керівництвом меджлісу в особі М. Джемільова і детально вникнути в суть цієї проблеми, а потім шукати якийсь компроміс. Гострі проблеми в Криму такого роду методом силового тиску не розв'язуються.

Інший експерт А. Нікіфоров вважає, що вже досить важко уявити собі Крим без самозахоплень. Але, з другого боку, у В. Джарти дуже висока рішучість. І всі попередні випадки, коли він демонстрував таку рішучість, доводили, що загалом він добивався свого. Тому його звернення можна вважати, дійсно, такого роду «останнім китайським попередженням». Але, як відзначив експерт, воно не зовсім за адресою. «І якби він (Джемільов. – Ред.) побіг виконувати те, про що його просить у своєму листі Джарти, то він втратив би якусь частину свого авторитету в кримськотатарському середовищі і навряд чи б його хтось послухався», – вважає експерт.

У свою чергу один з лідерів меджлісу Р. Чубаров вважає, що такі серйозні питання не вирішуються в епістолярному жанрі... В офіційних документах курултаю кримськотатарського народу й меджлісу щодо питань землі, прийнятих останніми роками, які були доведені до відома влади, позиція кримських татар якраз і полягає в тому, що єдиним і ефективним інструментом у розв'язанні земельної проблеми в Криму є безумовне забезпечення владою законних прав громадян України на отримання земельних ділянок відповідно до законів України. «Ми пропонуємо розглянути за робочими столами і в кабінетах влади спільно з представниками громадськості й посадовцями місцевих рад, за участю ЗМІ, ситуацію з кожного масиву ініціативного облаштування, а ухвалені рішення негайно робити надбанням громадськості», – зазначив Р. Чубаров.

При цьому він додав, що в попередні два-три роки всілякими і різного рівня робочими комісіями – починаючи від Кабінету Міністрів України і закінчуючи сільськими радами – давно вже напрацьовано конкретні пропозиції, реалізація яких якраз і дасть змогу гідно вирішити ситуацію, що склалася в земельній сфері.

Р. Чубаров також зазначив, що кримські татари не зрозуміли, навіщо В. Джарти звернувся з листом до лідера меджлісу. «Замість того щоб запропонувати шляхи розв'язання проблеми, їм кажуть: звільніть землі. Татари кажуть, може, це було б справедливо, якби звільнилися всі землі. У тому числі й десятки та сотні гектарів кримських заповідників. Чому це прохання адресоване лише кримським татарам? Чому це не адресоване посадовцям, політикам, бізнесменами Києва та Москви?» – запитує Р. Чубаров.

За його словами, у питаннях землі люди владі не довіряють. Відомо, що найвища корупція в центральних органах влади саме в тих структурах, які займаються

розподілом землі. Кримські татари віддадуть свої п'ять-десять соток, якщо побачать, що «влада забирає сотні тисяч гектарів у чиновників». «А поки що бачимо тотальну корупцію в органах влади, що розпоряджаються землею. Обмежуся одним прикладом – виділенням земельної ділянки для будівництва джума джамі (соборної мечеті) в Сімферополі. Протягом десяти років землю під будівництво мечеті виділяли багато разів, але щоразу скасовували виділення. Зараз під час релігійних свят кримські татари проводять намази в спортзалах. Як і в багатьох інших випадках із землею, беззаконня демонструє винятково влада», – додав Р. Чубаров.

Не оминули цю тему і політики в Києві. Зокрема, лідер партії «За Україну» В. Кириленко вважає, що прем'єр Криму В. Джарти своєю заявою щодо захоплення земель кримськими татарами нагнітає ситуацію на півострові. «Вживаючи терміни “кримськотатарські самозахоплення”, “кримські татари, які порушили закон” тощо, Джарти створює враження, нібито лише етнічні кримські татари порушують земельне законодавство, що абсолютно не відповідає дійсності», – заявив В. Кириленко.

За його словами, давно відомо, що завдяки тіншовим, а часто – відверто кримінальним схемам найкращі кримські землі «розкрадені олігархами й політико-бізнесовими угрупованнями, близькими до влади і що ці люди – зовсім не кримські татари».

На переконання В. Кириленка, якщо «кримський уряд хоче справді навести лад з кримськими землями, він має повернути українському народові тисячі гектарів землі, у т. ч. на узбережжях і в заповідниках, прихватовані криміналітетом та олігархами». «Що стосується кримських татар, то жоден урядовець в Україні не повинен забувати, що ці люди або їхні предки були злочинно депортовані з рідної землі комуністичним режимом, а їхнє житло та землі було цим режимом вкрадено. Обов'язок кримської влади – повернути депортованим чи їхнім нащадкам рівнозначні ділянки», – заявив він.

Проте, на думку більшості експертів, представники влади знайдуть порозуміння з більшістю кримських татар. Свідченням тому є намагання керівництва уряду автономії вести переговори з лідерами меджлісу. Зокрема, під час зустрічі голови Ради міністрів Криму В. Джарти з президентом Всесвітнього конгресу кримських татар Р. Чубаровим, крім шляхів вирішення проблеми самозахоплення, також обговорювалося питання будівництва соборної мечеті в Сімферополі.

За інформацією ЗМІ, Р. Чубаров звернув увагу кримського прем'єра на те, що «незаконність останніх рішень сімферопольської міської ради, відповідно до яких Духовному управлінню мусульман Криму було відмовлено в будівництві соборної мечеті на раніше виділеній самою ж владою землі, підтверджена численними присудженнями судів усіх інстанцій, існуючих в Україні. Проте, за його словами, і мер Сімферополя, і сімферопольська міська рада «відкрито і цинічно ігнорують рішення судів України», що набули чинності.

У свою чергу голова Ради міністрів АРК В. Джарти заявив про готовність обнародувати свою позицію щодо місця будівництва соборної мечеті в

Сімферополі. «Те, що соборній мечеті в Сімферополі бути, ні у кого не повинно викликати сумнівів», – сказав він.

Водночас заступник голови меджлісу додав, що «урядовці, які перешкоджають будівництву соборної мечеті на раніше виділеному місці, по вул. Ялтинська, 22, повинні усвідомити, що це місце у свідомості сотень тисяч мусульман набуло вже значення сакрального місця». Відповідно, за його словами, «таких урядовців слід застерегти від спроб пропозиції ними інших місць для будівництва соборної мечеті».

Щодо земельних наділів для кримських татар, В. Джарти пообіцяв, що Рада міністрів АРК разом з керівництвом Сімферополя і Сімферопольського району протягом місяця визначать земельний масив для громадян, які потребують землі для приватного будівництва, у тому числі учасників самозахоплень, які згідно із законом мають право на її отримання.

Керівник уряду Криму підкреслив, що побудувати свої будинки в новому житловому масиві зможуть не всі учасники самозахоплень, а лише ті, хто згідно із законом має право на отримання землі. «Ті, для кого самозахоплення були комерційним проектом, звичайно, відсіються», – заявив глава уряду АРК.

Разом з тим він зазначив, що одержати ділянку в новому районі зможуть не тільки колишні учасники самозахоплень, але і ті громадяни які потребують землі.

На його думку, цей масив повинен буде відповідати планам розвитку Сімферополя і Сімферопольського району, а також технічним вимогам, що пред'являються до територій, призначених для будівництва житлових будинків. Ділянка під масив буде виділена виходячи з технічних і економічних умов, вигідних для розвитку міста і району, де можна при мінімальних витратах створити необхідні структурні умови для майбутнього проживання.

Голова Постійної комісії ВР АРК по нормотворчій діяльності і правовим питанням Л. Лубіна також заявила, що всі, хто потребує земельних ділянок, повинні їх одержати в рамках закону. За її словами, за самозахопленнями нерідко стоять люди, які переслідують комерційні інтереси. Вони просто захоплюють, щоб перепродувати.

Л. Лубіна вважає неприпустимим, коли захоплюється земля, що має власника. «Те, що татари, слов'яни самозахопленнями позбавляють інших людей на законних підставах права власності на землю, неприпустимо, і ці самозахоплення потрібно звільняти і розбиратися, хто захопив цю землю», – відзначила Л. Лубіна.

Вона переконана, що кримська влада розв'яже проблему «дуже зважено, дуже скрупульозно, дуже послідовно».

Постійний представник Президента України в Криму В. Яцуба підтримав ініціативу Ради міністрів Криму щодо питання земельних самозахоплень у Криму. «Голова Ради міністрів Криму В. Джарти зробив правильно. Він запропонував крок – привести це все у відповідність до закону», – зазначив В. Яцуба.

Він вважає, що відповідальність за порушення повинні нести всі громадяни незалежно від національної приналежності. «Люди, які згідно із законом мають

право на землю, на квартири, повинні бути відповідно до закону владою забезпечені. А ті, хто незаконно захопили, повинні розуміти, що порушили закон. Це принципове питання, не дивлячись на те, татари захопили, росіяни або українці, або євреї, або вірмени. Вони повинні розуміти, що вони зробили протизаконну дію. Це головна позиція, яку проголосив Президент, ще будучи кандидатом в Президенти. Хто порушує – повинен нести відповідальність», – підкреслив В. Яцуба.

Він також зазначив, що існує схема будівництва доступного житла, розроблена Міністерством регіонального розвитку і будівництва України. «Це 30 % дисконт держави, це безкоштовне виділення землі і ще 10–15 % відсотків від вартості з республіканського бюджету», – пояснив В. Яцуба.

На його думку, необхідно вести роботу з населенням щодо роз'яснення позицій влади в питанні самозахопелень. «Те, що сьогодні діалог недостатній, це об'єктивно. Мені ще важко втручатися в цей складний політичний конфлікт, який триває вже точно 20 років. Моя позиція – підтримати Василя Георгійовича, тому що беззаконня повинне бути усунено. Адже справа не в цій землі, а в тому, що беззаконня можливе», – підкреслив В. Яцуба.

Кримські татари вже не дуже довіряють обіцянкам влади. Попередня влада не виконала своїх обіцянок. Як буде виконувати обіцяне нова влада, покаже час. А поки що кримські татари готові шукати допомогу за межами України.

Лідер кримськотатарського меджлісу М. Джемільов просить Туреччину прийняти програму про будівництво або викуп для репатріантів тисячі квартир або індивідуальних будинків у Криму. Про це він заявив під час перебування в Туреччині, де його, зокрема, прийняв президент країни А. Гюль. За інформацією ЗМІ, М. Джемільов передав А. Гюлю листа з переліком найбільш актуальних проблем кримськотатарського народу.

Крім того, зустрічаючись із державним міністром Туреччини Ф. Челиком, лідер меджлісу звернув його увагу на необхідність швидкого будівництва «значної кількості загальноосвітніх шкіл із навчанням рідною мовою, гуртожитків для студентів, дитячих садків, а також житла для репатріантів». Турецький міністр запевнив, що протягом 2011 р. докладе зусилля для початку будівництва в Криму хоча б двох нових шкіл.

Також відбулася зустріч президента Об'єднання турецьких торгових палат і товарних бірж Туреччини Р. Хисарджиклиогли з М. Джемільовим. Під час неї М. Джемільов звернувся до президента об'єднання з проханням надати допомогу в будівництві комплексу об'єктів для Кримського індустріально-педагогічного університету (гуртожиток, спортклуб, бібліотека тощо), кошторисна вартість яких становить близько 17 млн дол., а також передав ескізні проекти комплексу. Р. Хисарджиклиогли обіцяв переговорити на цю тему з окремими турецькими фондами й будівельними фірмами.

М. Джемільов також зустрівся в Туреччині з президентом Парламентської асамблеї Ради Європи М. Чавушогли і повідомив йому про публічні заяви

прем'єра Криму В. Джарти з приводу самобудівель кримських татар.

У свою чергу М. Чавушогли сказав, що вельми стурбований розвитком подій у Криму й найближчим часом постарається направити зі Страсбурга комісію ПАРЄ у складі депутатів, які здійснюють моніторинг виконання Україною взятих на себе перед Радою Європи зобов'язань.

Проте високопосадовці не вбачають нічого поганого, якщо Туреччина буде допомагати вирішувати проблеми кримських татар. Зокрема, Голова Верховної Ради України В. Литвин запропонував Туреччині включитися в реалізацію програми облаштування депортованих кримських татар і почати будівництво для них житла. Про це В. Литвин заявив під час зустрічі з віце-прем'єр-міністром Туреччини Б. Арінчем, який перебував в Україні з візитом.

Спікер українського парламенту вважає, що Україна не може самостійно допомогти всім кримським татарам, а самі татари не «мають власних заощаджень». За його інформацією, в автономії 6 тис. кримськотатарських сімей потребують квартир, 21 тис. сімей – у приватних будинках, «при цьому необхідно виділяти масу коштів на розвиток інфраструктури, комунікацій, а також на будівництво соціальних і культурних об'єктів у місцях компактного проживання кримських татар».

В. Литвин запропонував Туреччині активно взяти участь у реалізації програми облаштування депортованих, щорічно вкладаючи кошти на будівництво 1 тис. квартир.

Як відомо, у бюджеті на 2011 р. на облаштування кримських татар передбачено 23,3 млн грн, не дивлячись на те, що, відповідно до державної програми облаштування депортованих, на ці цілі повинні були виділити 131,7 млн грн.

Поки ж Україна займається пошуками шляхів поліпшення становища кримських татар, це питання привертає дедалі більшу увагу міжнародної спільноти. Свідченням цього стало висування депутата Верховної Ради України, кримсько-татарського лідера М. Джемільова кандидатом на отримання Нобелівської премії миру. За інформацією прес-служби меджлісу, з ініціативою висунути М. Джемільова на здобуття премії виступила Асоціація захисту репресованих народів Німеччини.

Заявки про включення М. Джемільова до числа номінантів до Нобелівського комітету направили також депутат Верховної Ради України Б. Тарасюк, депутат парламенту Канади Б. Вжесневский, член Європарламенту від Литви Ю. Падецькис і 17 професорів з ВНЗ України, Росії, Польщі, Угорщини, Румунії, Туреччини та США.

Сам М. Джемільов з приводу висування його кандидатури зазначив: «Сподіваюся, що це допоможе звернути увагу на ситуацію, що склалася в Криму навколо виділення землі репатріантам, а також підкреслить необхідність ненасильницького вирішення всіх проблем у конфліктному Чорноморському регіоні».

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

2 лютого під час брифінгу в парламенті заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко наголосив на тому, що реформа в освіті та охороні здоров'я повинна ініціюватися Президентом, а не окремими міністрами чи депутатами.

У першу чергу М. Томенко звернув увагу на ситуацію із законопроектами про вищу освіту. Він нагадав, що на сьогодні в парламенті зареєстровано два альтернативні проекти законів стосовно вищої освіти [народного депутата Ю. Мірошниченка (реєстрац. № 7486) та народних депутатів О. Єфремова, О. Зарубінського, С. Ківалова та ін. (реєстрац. № 7486-1)]. Віце-спікер також повідомив, що згадані законопроекти будуть повторно розглядатися на засіданні профільного комітету 16 лютого. Водночас М. Томенко назвав некоректним підхід, коли законопроекти, ініційовані міністерством (у даному випадку Міністерством освіти і науки, молоді та спорту), подаються народними депутатами. «Було б справедливо, щоб усі реформи, про які оголосив Президент і уряд, подавалися від Президента й уряду, бо виходить дивна ситуація: ми не знаємо, чи збігаються позиції Президента й уряду», – наголосив він (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до законів України “Про здійснення державних закупівель” та “Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу в Україні”» з урахуванням пропозицій Президента України.

У пропозиціях Президента України зазначається, що прийнятий Верховною Радою України 21 грудня 2010 р. Закон «Про внесення змін до законів України “Про здійснення державних закупівель” та “Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу в Україні”» не може бути підписаний, виходячи з того, що положення Закону, згідно з яким він набирає чинності з 30 листопада 2010 р., не відповідає визначеним ст. 58 і ст. 94 Конституції України принципам дії Закону в часі. Конституцією України, зокрема, встановлено, що Закон набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим Законом, але не раніше дня його опублікування (ч. 5 ст. 94), та закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи (ч. 1 ст. 58).

Крім того, Президент України посилається на рішення Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 р. № 1-рп/99 (справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів), згідно з яким загально визнаним принципом права закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Виходячи з наведеного, Президент України пропонує визначити термін набрання

чинності цим Законом «з дня його опублікування». Відповідний законопроект зареєстровано за № 7348 (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

2 лютого Верховна Рада України прийняла Постанову «Про відзначення 170-річчя з дня народження видатного українського письменника, публіциста, історика, громадського діяча М. Драгоманова» (реєстр. № 7178), зареєстровану у парламенті народними депутатами М. Томенком, В. Зубановим та В. Петренком. Постановою пропонується провести відзначення річниці на державному рівні. Зокрема, Постановою передбачено вжити заходів для забезпечення ремонту Гадяцької спеціалізованої школи ім. М. Драгоманова; здійснити упорядження вулиць, яким присвоєно ім'я М. Драгоманова; окрім того, забезпечити організацію тематичних виставок та показів тематичних теле- і радіопередач, присвячених життю та діяльності цього видатного вченого, а також сприяти виданню повного зібрання праць М. Драгоманова та спогадів про нього (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

Верховна Рада України ухвалила Постанову «Про відзначення 65-річчя входження Закарпатської області в склад України». Постановою передбачено відзначити на загальнодержавному рівні 65-річчя входження Закарпатської області до складу України.

Документом, зокрема, рекомендовано органам місцевого самоврядування та виконавчої влади у зв'язку з 65-річчям входження Закарпатської області до складу України провести урочисті збори громадськості, низку інших святкових заходів.

Постанова також містить доручення Кабінету Міністрів під час розробки проектів змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 р.» та інших законопроектів передбачити виділення коштів на подолання депресивного стану і прискорення соціально-економічного розвитку Закарпатської області. Відповідний проект, до якого внесено зміни під час розгляду, зареєстровано за № 7292 (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 3.02).

***

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо посилення відповідальності за забруднення лісів).

Законопроектом (реєстр. № 6141) пропонується посилити відповідальність (у 10 разів збільшити штрафи) за вчинення правопорушень, передбачених ч. 3, ч. 4 ст. 105 Лісового кодексу та, відповідно, ст. 72, ст. 73 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Зокрема, проектом передбачається встановити, що: пошкодження лісу

стічними водами, хімічними речовинами, нафтою і нафтопродуктами, промисловими і комунально-побутовими викидами, відходами, що спричиняє його усихання чи захворювання, карається накладенням штрафу на посадових осіб від 50 до 80 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; засмічення лісів відходами карається накладенням штрафу на громадян від 10 до 30 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від 30 до 70 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування (щодо посилення платіжної дисципліни стосовно сплати внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування).

Законопроектом (реєстр. № 6116) пропонується, з метою забезпечення збільшення надходжень до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, внести зміни до Законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням».

У разі несвоєчасного зарахування або перерахування на рахунки фондів з вини установ банків страхових внесків, пені, штрафів та інших фінансових санкцій ними буде сплачуватися пеня з розрахунку 0,1 % зазначених сум, розрахована за кожний день прострочення їх перерахування (зарахування), яка не може перевищувати 10 % зазначених сум (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України (щодо збільшення обсягів дохідної частини бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування в умовах подолання наслідків світової фінансової кризи).

Законопроектом (реєстр. № 6115) пропонується до низки законодавчих актів внести зміни, які спрямовані на недопущення утворення заборгованості зі страхових виплат у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та збільшення дохідної частини фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

У Комітеті з питань транспорту і зв'язку відбулося засідання робочої групи з питань законодавчого забезпечення безпеки руху на транспортно-дорожньому комплексі України.

Учасники засідання розглянули питання щодо підготовки пропозицій з вдосконалення законодавства у сфері автомобільного транспорту України. Зокрема, обговорювався законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині посилення матеріальної відповідальності за скоєні правопорушення та внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання послуг пасажирським автомобільним транспортом».

Під час засідання були внесені пропозиції щодо застосування спрощеної процедури отримання дозволів на реєстрацію нових автостанцій, удосконалення роботи автостанцій та перевізників автотранспорту в цілому, визначення системи їх відповідальності тощо. Учасники засідання порушували питання визначення та систематизування критеріїв комфортності автобусів на внутрішньодержавних автобусних маршрутах тощо (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Комітет з питань правосуддя рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект «Про доступ до судових рішень» (щодо окремих питань ведення реєстру).

На засіданні зазначалося, що законопроект (реєстр. № 7369) спрямований на усунення колізії у положеннях Кримінально-процесуального кодексу та Закону «Про доступ до судових рішень».

Під час обговорення члени комітету наголошували, що «суть колізії зазначених законів полягає в тому, що згідно із ст. 121 Кримінально-процесуального кодексу дані досудового слідства, у тому числі і судові рішення, можна оголосити лише з дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають за можливе, а згідно із Законом “Про доступ до судових рішень”, до Єдиного державного реєстру судових рішень включаються усі судові рішення судів загальної юрисдикції».

Проектом закону пропонується внести зміни до Закону «Про доступ до судових рішень», а саме: ч. 3 ст. 3 доповнити реченням: «Рішення судів про проведення окремих слідчих дій або оперативно-розшукових заходів включаються до реєстру після закінчення досудового слідства у відповідних кримінальних справах», а ч. 4 ст. 3 викласти в такій редакції: «Порядок ведення реєстру затверджується Державною судовою адміністрацією України».

Окрім цього, проектом пропонується віднести до компетенції Державної судової адміністрації України затвердження порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Народные депутаты Украины от фракции «БЮТ – Батьківщина» А. Павловский и А. Сочка, а также представитель НУ – НС В. Вязивский предлагают ввести в Украине мораторий на повышение пенсионного возраста для женщин до 1 января 2030 г. Соответствующий законопроект размещен на официальном сайте Верховной Рады.

Проектом закона также предусмотрено установить до 1 января 2030 г. мораторий на повышение минимального стажа работы и минимального страхового стажа для граждан, необходимого для назначения всех видов пенсий, определенных Законами «О пенсионном обеспечении» и «Об общеобязательном государственном пенсионном страховании» (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02).*

***

Парламентская оппозиция имеет право обжаловать в судебном порядке голосование по определению даты выборов Президента и Верховной Рады, но вероятность того, что соответствующий иск будет удовлетворен, достаточно невысока. Об этом заявил депутат от фракции Партии регионов, представитель Президента в Верховной Раде Ю. Мирошниченко в эфире 5 канала.

«Основанием для обжалования может быть позиция субъекта на обжалование. Если оппозиция считает, что надо обратиться в суд для того, чтобы уточнить, насколько чисто была соблюдена процедура, она имеет на это право.

Хотя относительно перспективы такого судебного иска я могу сказать: вероятность очень мала, он будет отменен. Поскольку, хотя норма Конституции предусматривает персональное голосование, нарушается (она) фактически на протяжении всего существования нашей Конституции», – подчеркнул Ю. Мирошниченко (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02).*

***

Деньги вкладчиков Сбербанка СССР необходимо возвращать спокойно и без ажиотажа, разработав соответствующую государственную концепцию и государственную программу. Такое мнение 1 февраля выразил народный депутат Украины, член парламентской фракции Партии регионов, глава парламентского Комитета по вопросам финансов и банковской деятельности А. Пеклушенко.

«Нужно четко понимать, что государство обязано демонстрировать уважение к правам граждан. Потеряв вклады в Сбербанке СССР, граждане пострадали не из-за собственной глупости, а из-за того, что произошло в государстве и с государством», – отметил депутат.

«Поэтому, во-первых, на мой взгляд, необходимо по факту признать государственным долгом обесцененные и потерянные сбережения вкладчиков Сбербанка СССР.

Во-вторых, должна быть разработана государственная концепция возвращения этих вкладов. А уже под государственную концепцию разрабатывается государственная программа возвращения вкладов. Тогда можно начать спокойный процесс выплаты людям их денег, которые они потеряли после распада СССР», – заявил А. Пеклушенко (*Утро-Украина (www.utro.ua)*). – 2011. – 3.02).

***

Верховная Рада отклонила рассмотрение проектов законов о государственном регулировании деятельности относительно проведения азартных игр и вынесения их в игорные зоны.

За снятие с рассмотрения парламента соответствующих проектов № 4648 и № 4648-1 проголосовали 345 народных избранников, из них 180 нардепов из Партии регионов, 89 «бютовцев», 15 нардепов из НУ – НС, 30 внефракционных, 24 нардепа из КПУ и 20 –из Народной партии (*Комментарии – proUA (http://politics.comments.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

Верховна Рада відмовилася збільшити надбавку педагогічним і науково-педагогічним працівникам у відсотках від посадового окладу (ставки заробітної плати) залежно від стажу з 10–30 % до 20–50 %.

За ухвалення проекту закону № 6701 у першому читанні проголосували 146 депутатів при мінімально необхідних 226.

Законопроектом пропонувалося збільшити надбавку за стаж понад три роки з 10 % до 20 %, встановити надбавку за стаж понад п'ять років у 30 %, збільшити надбавку за стаж понад 10 років з 20 % до 40 %, понад 20 років – з 30 % до 50 %.

Пропонувалося також встановити, що допомога на оздоровлення, яка надається педагогам, повинна бути не меншою трьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Крім того, законопроект передбачав введення норми про те, що за заявою педагога йому раз на рік може бути надана матеріальна допомога за рахунок державних коштів для вирішення соціально-побутових питань у розмірі двох прожиткових мінімумів для працездатних громадян (*Західна інформаційна корпорація (http://zik.com.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

Фракція «БЮТ – Батьківщина» пропонує Верховній Раді звернутися до Державної думи Росії з приводу утиску прав громадських українських організацій у Росії.

«Ми пропонуємо парламенту ухвалити звернення до Державної думи і вважаємо, що така постанова має набрати більшість голосів у сесійній залі», – заявив народний депутат від «БЮТ – Батьківщини» А. Шкіль, виступаючи з

парламентської трибуни.

Він також запропонував заслухати міністра закордонних справ України К. Грищенка з цього приводу на засіданні парламенту.

За словами А. Шкіля, намагання закрити єдину на всій території Росії Бібліотеку української літератури в Москві, ліквідація Федеральної національно-культурної автономії українців Росії «є свідченням того, що в цій країні свідомо здійснюється обмеження культурних і національних прав українців».

Як наголосив депутат, у цій ситуації керівництво МЗС України «не вживає адекватних заходів до таких недружніх кроків з боку сусідньої держави» (*Фундація «Відкрите суспільство» (www.deputat.org.ua). – 2011. – 2.02).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович підписав ряд Законів України:

– Закон України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в будівництві енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС» (№ 2917-VI)

– Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” щодо порядку видачі дублікатів та копій ліцензій» (№ 2927-VI)

– Закон України «Про внесення зміни до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” щодо особливостей державної реєстрації центральних органів виконавчої влади» (№2 937-VI)

– Закон України «Про внесення зміни до Закону України “Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації”» (№ 2902-VI) (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Президент України В. Янукович зустрівся з відомою письменницею, лауреатом Шевченківської премії М. Матіос.

На зустрічі була також присутня заступник глави Адміністрації Президента України Г. Герман.

Ішлося про перспективи розвитку української літератури, обговорювалися гуманітарні питання, у тому числі – підготовка до Шевченківських днів.

Також під час майже годинної бесіди було обговорено цілий ряд актуальних питань, пов’язаних із розвитком культури і освіти. М. Матіос подарувала Президентові кілька своїх книжок (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 1.02).*

***

Украина не потеряет право проведения Евро-2012 из-за конфликта вокруг Федерации футбола Украины. Об этом заявил Президент В. Янукович на встрече с польскими журналистами.

По его словам, в прошлом году Украине удалось войти в график подготовки к турниру, а строительство некоторых объектов предстоящего чемпионата сейчас идет даже с опережением.

«В прошлом году нам удалось наверстать отставание в подготовке к чемпионату Европы 2012 г., и мы не потеряем права на проведение турнира из-за конфликта вокруг ФФУ», – подчеркнул глава государства.

По его мнению, обсуждение внутренних проблем украинской футбольной федерации следует отложить на следующий год. В. Янукович также сообщил, что встретился с президентом ФФУ Г. Суркисом (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

Модернизация украинской газотранспортной системы невозможна без участия Российской Федерации. Об этом заявил Президент В. Янукович в интервью польским СМИ.

Он также выразил мнение, что участие Евросоюза в консорциуме по модернизации украинской ГТС будет способствовать прозрачности в схемах поставки газа и повысит надежность транзита в Европу. Президент подчеркнул, что Украина заинтересована в увеличении объемов транзита газа через свою территорию в страны ЕС (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

Избрание А. Лукашенко президентом Беларуси на четвертый срок стало возможным благодаря поддержке населения. Об этом заявил Президент В. Янукович в интервью польской газете Rzeczpospolita.

«Ни у кого не было сомнений в том, что А. Лукашенко победил на этих выборах. Об этом свидетельствовали социологические исследования», – сказал В. Янукович, отвечая на просьбу оценить ситуацию в Беларуси.

Вместе с тем он подчеркнул, что считает ошибочной жесткую силовую тактику, принятую А. Лукашенко в отношении своих политических оппонентов (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

Президент В. Янукович выступил проти відчуження підприємства «Укрспирт» із державної власності.

2 лютого він підписав Закон «Про внесення зміни до Закону “Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації”», –

повідомляє прес-служба Президента.

Документ, який був прийнятий Верховною Радою 11 січня, запобігає відчуженню «Укрспирту» з держвласності шляхом включення його до переліку об'єктів, що не підлягають приватизації (*Західна інформаційна корпорація* (<http://zik.com.ua>). – 2011. – 3.02).

***

Політична стабільність та зрозумілі стабільні правила гри на «економічному полі» є основою для залучення інвестицій в економіку України. На цьому наголосив Прем'єр-міністр М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів.

Глава уряду також поінформував про результати зустрічі з керівниками однієї з найбільших корпорацій світу – «Шеврон», які зацікавлені вкладати кошти у видобуток в Україні сланцевого газу: «Це важкі для розробки родовища, і інвестиції потрібні дуже великі. Проте «Шеврон» готовий їх робити. За двох умов, сказали інвестори: політична стабільність і незмінність правил оподаткування». Тому, за словами М. Азарова, усі повинні усвідомити, що для досягнення добробуту в країні та зростання рівня життя, ні в якому разі не можна розгойдувати стабільність: це наше величезне надбання».

Крім того, Прем'єр-міністр повідомив про продовження роботи уряду щодо дерегуляції господарської діяльності. «Поточного року ми повинні остаточно поставити крапку в питанні максимального скорочення ліцензування. І стабільно, неухильно виконувати рішення», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.02).

***

Уряд у 2011 р. продовжить процес підвищення соціальних стандартів, зокрема, будуть підвищені мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум, пенсійні виплати, державні допомоги родинам з дітьми, у тому числі і допомоги при народженні дитини. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров, розпочинаючи засідання уряду.

За словами М. Азарова, прожитковий мінімум для дітей до шести років зросте до 870 грн, для дітей від 6 до 18 років – до 1042 грн, для працездатних – до 1004 грн.

«У 2011 р. ми поставили за мету нарешті зрівняти розміри мінімальної зарплати і мінімальної пенсії з відповідним прожитковим мінімумом», – наголосив глава уряду.

Прем'єр-міністр зазначив, що особливу увагу уряд приділяє соціальному забезпеченню родин з дітьми: 2011 р. субвенція на виплату допомоги родинам з дітьми, малозабезпеченим родинам, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і тимчасової державної допомоги дітям, порівняно з фактичними витратами 2010 р., буде збільшена приблизно на 4 млрд грн і становитиме 26,4 млрд грн.

Крім того, глава уряду зауважив, що з 2011 р. запроваджено порядок нарахування допомоги при народженні дитини залежно від прожиткового мінімуму. Також протягом 2011 р. розміри державної допомоги родинам з дітьми, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і тимчасової державної допомоги дітям будуть зростати відповідно до зростання розміру прожиткового мінімуму (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Громадяни, які мають достатній дохід, мають належним чином сплачувати за житлово-комунальні послуги. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров, розпочинаючи засідання уряду.

М. Азаров нагадав, що в серпні 2010 р. за рішенням уряду встановлено, що оплата за житлово-комунальні послуги не повинна перевищувати 15 % сукупного доходу для тих, хто працює, і 10 % – для пенсіонерів. «Держава взяла на себе захист громадян в умовах підвищення тарифів. Тому ніякі спекуляції на тему, що з пенсії у 1000 грн доведеться платити за послуги ЖКГ 600 грн, бути не може. Максимальна плата для тих, у кого, припустимо, пенсія 1000 грн, становить не більше 100 грн. Решту доплатить держава», – наголосив глава уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Показники роботи країни у січні намітили позитивну траєкторію розвитку національної економіки впродовж року. Про це Прем'єр-міністр України М. Азаров заявив розпочинаючи засідання уряду.

За його словами, за даними державної статистики, надходження до державного бюджету України у січні 2011 р. становили понад 19 млрд грн. Порівняно з аналогічним періодом 2010 р. доходи державного бюджету зросли на 3,31 млрд грн, або на 21 %.

Глава уряду зазначив, що на 100 % профінансовано Пенсійний фонд, чорнобильські виплати, харчування і медикаменти в лікарнях, субсидії за комунальні послуги та енергоносії, підготовка кадрів вищими навчальними закладами та інші соціальні виплати.

Крім того, як підкреслив Прем'єр-міністр, зросли доходи місцевих бюджетів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.02).*

***

Прем'єр-міністр України М. Азаров піддав гострій критиці дії регіональних керівників за безвідповідальність у розрахунках за спожитий газ. Про це глава уряду заявив, розпочинаючи засідання Кабінету Міністрів.

М. Азаров звернув увагу на те, що доходи місцевих бюджетів у січні 2011 р. зросли порівняно з аналогічним періодом минулого року, а також на залишках у місцевих бюджетів є близько 10 млрд грн: «У той же час їх заборгованість перед

теплокомуненерго досягла 3,2 млрд грн. Як можна миритися з таким станом?»

Глава уряду зазначив, що ніяких об'єктивних підстав для такої заборгованості немає. «Які ще можуть бути “першочергові” витрати місцевих бюджетів, коли не сплачено за спожитий газ? Насправді все це – безпринципність і відсутність дисципліни у певних керівників», – зауважив М. Азаров і додав, що Міністерство енергетики та вугільної промисловості також не виявило принципової позиції і не висунуло боржникам жорстких вимог щодо погашення заборгованості: «Вимагаю, щоб на наступне засідання уряду викликали найбільших боржників, керівників регіонів, які дають змогу собі не платити, і ми предметно і принципово розберемося з ними на засіданні Кабінету Міністрів» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2011. – 2.02).

***

Уряд розробив 117 законопроектів з метою забезпечення правового поля для всіх системних реформ, які здійснюють Президент, уряд, парламент. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров, розпочинаючи засідання Кабінету Міністрів.

«Учора розпочалася VIII сесія Верховної Ради України. Вона має для нас особливе значення. Саме ця сесія покликана створити правове поле для всіх системних реформ, які здійснюють Президент, уряд, парламент. Уряд уже розробив 117 законопроектів, спрямованих на досягнення цієї мети», – повідомив глава уряду, зазначивши, що від членів уряду «знадобиться максимум політичної волі, максимум організованості та єдність дій».

М. Азаров наголосив, що паралельно з прийняттям законів уряд повинен дуже оперативно і водночас виважено приймати нормативні акти, які забезпечують дію законів, а також жорстко контролювати виконання прийнятих нормативних актів.

При цьому Прем'єр-міністр зазначив, що уряд неухильно буде виконувати оприлюднений 1 лютого Національний план здійснення реформ, який містить чітко визначені напрями та терміни реалізації (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2011. – 2.02).

***

Словаччина вже пройшла ті етапи реформування економіки та соціальної сфери, які лише починають реалізовуватись в Україні. Тому для нас є особливо цінним досвід постсоціалістичних країн, його вивчення допомагає уникати помилок і ефективніше проводити зміни. Про це заявив віце-прем'єр-міністр, міністр соціальної політики України С. Тігіпко, напередодні офіційного візиту до Словаччини.

У програмі візиту – зустрічі з віце-прем'єр-міністром Уряду Словацької Республіки, міністром фінансів СР І. Міклошем, віце-прем'єр-міністром, міністром праці, соціальних справ та сім'ї Й. Мігалом, словацькими експертами у

сфері економічних та соціальних реформ, керівництвом Асоціації управління страховими пенсійними фондами та провідних страхових компаній Словаччини.

Під час візиту С. Тігіпко, зокрема, має намір детально з'ясувати недоліки і переваги словацької моделі реформування пенсійної системи та вивчити можливості застосування цього досвіду в Україні. «Використання кращого світового досвіду дасть змогу проводити пенсійну реформу швидко, ефективно та безболісно, адже експериментувати не пенсіонерах ніхто не має права», – зазначив С. Тігіпко (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

Кабінет Міністрів утворив оперативний штаб з вирішення питань, пов'язаних із перебуванням громадян України на території Арабської Республіки Єгипет. Відповідне розпорядження уряд ухвалив на засіданні.

Штаб очолив перший віце-прем'єр-міністр України, міністр економічного розвитку та торгівлі А. Ключев, його першим заступником став перший заступник міністра закордонних справ, а заступником – перший заступник міністра надзвичайних ситуацій. Оперативний штаб утворений з метою координації дій центральних органів виконавчої влади з проведення заходів з мінімізації можливих негативних наслідків, пов'язаних з перебуванням українських громадян на території Єгипту у лютому 2011 р. (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

За умови успішної реалізації всіх проектів, які сьогодні пропонує кілька великих міжнародних компаній, Україна зможе збільшити власний видобуток газу вдвічі. Про це на прес-конференції в Києві заявив перший віце-прем'єр, міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Ключев.

Він зазначив, що закінчення процедури підготовки до підписання мирової угоди з компанією Vanco «стало гарним сигналом для великих міжнародних інвесторів, для того, щоб вони зробили свої пропозиції з видобутку енергоносіїв як на шельфі Чорного моря, так і на суші».

А. Ключев повідомив, що такі великі міжнародні компанії, як «Шеврон» і «Шелл», готові реалізовувати інвестиційні проекти як з видобутку сланцевого газу, так і проекти з видобутку нафти і газу на шельфі Чорного моря. Що стосується проектів з видобутку сланцевого газу, він зазначив, що вже через п'ять років можливий вихід на промисловий видобуток, і йдеться «про достатньо значні обсяги». Інвестиції у видобуток сланцевого газу теж достатньо значні, що визначається специфікою самої технології. «Кожен проект передбачає вкладення не менше 2 млрд дол.», – зазначив перший віце-прем'єр, і компанії заявляють про готовність інвестувати подібні ресурси. «В результаті ми отримаємо додаткові обсяги газу, і здійснимо дегазацію вугільних шахт», – сказав А. Ключев (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2011. – 2.02).

***

Якщо всі проекти, відібрані урядом у рамках підготовки Програми інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні, будуть реалізовані, ми створимо понад 700 тис. нових робочих місць. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр, міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Клюєв на брифінгу в Києві.

Урядовець наголосив, що метою програми є реконструювання і модернізування економіки України, виведення її на новий технологічний рівень, створення максимально сприятливих умов для інвестора.

За його словами, подібних програм ще не було, і від того, наскільки швидко і ефективно вона буде виконана, залежить майбутнє економіки України. Для успішної реалізації програми необхідно прискорити реалізацію низки реформ, у першу чергу, з дерегуляції і поліпшення умов для ведення бізнесу.

Він повідомив, що в процесі підготовки програми було відібрано 163 інвестиційні проекти на загальну суму 368 млрд грн. «У першу чергу дивилися на якість інвестиційних проектів, на те, щоб вони відповідали новим стандартам світової економіки», – зазначив А. Клюєв (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2011. – 2.02).

***

Правительство Украины считает нецелесообразным значительное повышение в апреле – мае 2011 г. стоимости газа для потребителей и пытается доказать это Международному валютному фонду. Об этом заявил первый вице-премьер, министр экономического развития и торговли А. Клюев на пресс-конференции.

«Все, что касается повышения стоимости газа: мы активно ведем переговоры и считаем, что после наведения порядка в тарифах и ценообразовании нет необходимости так существенно повышать стоимость газа в апреле или мае. Поэтому мы ведем дискуссию (с представителями МВФ)», – отметил вице-премьер.

При этом А. Клюев подчеркнул, что представители МВФ довольны выполнением программы сотрудничества по итогам 2010 г. (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua).* – 2011. – 2.02).

***

Ставка транзита российского газа по территории Украины в I квартале 2011 г. увеличилась до 2,84 долл./тыс. куб. м на 100 км транзита. Об этом сообщил министр энергетики и угольной промышленности Ю. Бойко.

Напомним, что в IV квартале 2010 г. ставка транзита составляла 1,78 долл./тыс. куб. м на 100 км транзита (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua).* – 2011. – 2.02).

***

3 февраля в Украину прибудет делегация Генерального секретариата Интерпола во главе с Генсеком Рональдом Кеннетом Ноублом.

Как сообщил глава МВД А. Могилев, во время этого визита будет обсуждаться вопрос признания Украиной проездного документа Интерпола и введения безвизового режима для его предъявителей.

Накануне приезда делегации было собрано совещание с представителями МВД, Госпогранслужбы, миграционной службы и Минэкономики, чтобы рассмотреть проблемные вопросы такого признания.

У представителей Госпогранслужбы и Минэкономики замечаний по этому вопросу не возникло.

Со своей стороны, представитель МИД – начальник департамента консульской службы А. Олефир отметил, что у Министерства иностранных дел тоже нет особых замечаний, но следует изучить вопрос формализации данного документа в других странах. На сегодня он признан только Пакистаном, и пока не используется европейскими странами, хотя они не отказываются от обсуждения данного вопроса.

А. Могилев добавил, что этот вопрос нужно будет обсудить с представителями Интерпола, и подчеркнул, что эти паспорта в случае их признания сотрудники Интерпола смогут использовать только для рабочих поездок (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 3.02*).

***

Министерство экологии предложило Кабмину по случаю Всемирного дня водно-болотных угодий признать международное значение девяти украинских объектов. Об этом сообщает пресс-служба ведомства.

Министерство экологии и природных ресурсов предоставило на рассмотрение Кабинета Министров Украины проект распоряжения «О согласовании присвоения водно-болотным угодьям статуса водно-болотных угодий международного значения».

Проект предусматривает присвоение девяти водно-болотным угодьям международного статуса, что будет содействовать улучшению охраны этих территорий, привлечению средств международных фондов для их развития и популяризации в качестве природоохранных объектов. В частности, Минэкологии инициирует присвоение международного статуса объектам в трех областях. В Закарпатской области речь идет об Атак-Боржавском водно-болотном угодье площадью 283,4 га, Долине нарциссов – 256 га, пещере «Дружба» (0,13 га), угодье «Чорне багно» (15 га).

В Ивано-Франковской области статус международного предложено присвоить Бурштынскому водохранилищу площадью 1260 га, истокам реки Погорилець (1624,55 га), истокам реки Прут (4935,44 га), реке Днестр (820 га), а также верховом болоте «Надсяння» площадью 37 га во Львовской области.

В Украине 33 водно-болотных угодий международного значения общей площадью около 678 тыс. га. Из них 22 водно-болотных угодья получили статус международных в 1995 г. В 2004 г. Бюро Рамсарской конвенций приняло решение о предоставлении международного статуса еще 11 водно-болотным угодьям Украины, которые находятся в границах природно-заповедного фонда Украины (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2011. – 2.02).

***

В ходе встречи посла Украины в Эстонской Республике В. Крыжановского с премьер-министром Эстонии А. Ансипом стороны обсудили актуальные вопросы сотрудничества двух стран.

Так, эстонская сторона готова поделиться опытом социально-экономических преобразований, которые продолжаются в Украине, а также возможными вариантами интеграции нашего государства в Европейский Союз. Об этом сообщили в Департаменте информационной политики МИД. А. Ансип также выделил усилия всех ветвей власти Украины в реформировании административной системы и приведении национального законодательства в соответствие с европейскими нормами.

В. Крыжановский и А. Ансип отметили важность участия высшего руководства Эстонии в Киевском энергетическом саммите, который состоится 19 апреля, а также обменялись мнениями относительно визита в Эстонию вице-премьер-министра, министра социальной политики Украины С. Тигипко, запланированного на 7–9 февраля (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2011. – 2.02).

***

Кабмин передал Министерству обороны бюджетные назначения в сумме 91 млн 209,7 тыс. грн. Об этом говорится в постановлении Кабмина от 31 января 2011 г.

В частности, 67 млн 518,9 тыс. грн было выделено на закупку и модернизацию вооружения и военной техники для Вооруженных сил Украины, в том числе самолетов АН-70 и двигателей Д-27. Остальные 23 млн 690,8 тыс. грн пойдут на обеспечение участия Украины в международных миротворческих операциях.

Министерству обороны необходимо обеспечить согласование передачи бюджетных назначений с Комитетом Верховной Рады Украины по вопросам бюджета (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2011. – 2.02).

***

Кабинет Министров обложил налогом на добавленную стоимость и налогом на доходы физлиц операции по составлению документов для бесплатного получения государственных актов на право собственности на землю. Об этом говорится в постановлении № 57 от 31 января 2011 г.,

размещенном на правительственном портале.

Согласно документу, данным постановлением вносятся изменения в постановления Кабмина № 844 от 5 августа 2009 г. и № 1112 от 21 октября 2009 г. (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2011. – 3.02).

***

Правительство делает максимум для того, что прекратить скандальное строительство торгово-офисного центра вблизи станции метро «Театральная» в Киеве. Об этом заявил вице-премьер-министр Украины, министр регионального развития, строительства и жилищно-коммунального хозяйства Украины В. Тихонов.

«Там все оформлено законно. Тем более, прошло уже восемь лет с тех пор, как это было оформлено. Конечно, мы делаем все, чтобы остановить это строительство, оно там совершенно не нужно. Умом мы это понимаем. Но сделать это не так просто. Закон на стороне тех, кто имеет документы на это строительство», – сказал В. Тихонов.

Кроме того, он уточнил, что ничего не будет возведено в буферной зоне вокруг Софии Киевской.

Скандал вокруг строительства торгово-офисного центра возле столичной станции метро «Театральная» длится уже пять лет. Жители района и активисты города всячески пытаются обратить внимание власти на застройку на ул. Б. Хмельницкого, 7 (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2011. – 3.02).

ПОЛІТИКА

Экс-премьер, лидер партии «Батьківщина» Ю. Тимошенко будет советоваться со своими адвокатами относительно возможного представления других ходатайств о возможности выехать за пределы Украины в рамках избранной в отношении ее подписки о невыезде. Об этом Ю. Тимошенко заявила перед тем, как зайти в Главное управление Генеральной прокуратуры Украины.

Экс-премьер считает, что отказ Генеральной прокуратуры в разрешении на ее поездку в Брюссель вызван страхом власти. «Я думаю, что они боялись не того, что я не вернусь, а боялись того, что я вернусь», – отметила Ю. Тимошенко (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02).

***

Партия «За Україну» настаивает на отставке министра образования и науки Д. Табачника. Об этом заявил лидер партии В. Кириленко.

«Мы в очередной раз обращаем внимание, что Президент В. Янукович в интересах украинского образования как можно скорее должен отправить Табачника в отставку», – отметил депутат.

Кроме того, по словам В. Кириленко, несмотря на протесты студентов и преподавателей по всей стране, новый закон об образовании от Минобразования был внесен в повестку дня парламента. Депутат считает, что принятие закона о высшем образовании в его нынешнем виде приведет к деградации высшего образования в Украине (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02).

***

С повышением стоимости жилищно-коммунальных услуг и отсутствием индексации пенсий и заработных плат действующая украинская власть объявила войну всем гражданам Украины. Об этом заявила лидер партии «Батьківщина» Ю. Тимошенко перед очередным посещением Главного управления Генеральной прокуратуры по расследованию особо важных дел.

Лидер партии «Батьківщина» убеждена, что сейчас все политические дискуссии надо перевести в экономическую плоскость.

«Пенсии и заработные платы заморожены и на фоне этого продолжается печать гривни и повышаются цены на все, что люди потребляют. Надо остановить эту машину», – убеждена Ю. Тимошенко (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02).

***

Партія «Фронт змін» готова домовлятися про об'єднання з усіма, хто розділить її ідеологію. Про це заявив лідер «Фронту змін» А. Яценюк в ефірі «5 каналу».

«Я відкритий до перемовин з усіма. Ідеологічна платформа “Фронту змін” є на сайті», – повідомив він. За його словами, «треба провести набагато ширшу дискусію про об'єднання».

«Є певний міф про те, що начебто якщо дві чи три, чи п'ять, чи 10 політичних партій домовляться, то це буде таке потужне об'єднання, яке щось змінить у країні. Я думаю, що нам треба не з політичними лідерами домовлятися, а з народом», – вважає А. Яценюк.

«А об'єднання потрібне тільки для того, щоб ті політичні лідери, які готові взяти відповідальність, представили план змін, план реформ», – додав він (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2011. – 2.02).

***

Лидер партии «За Україну» В. Кириленко требует прекратить политические репрессии против Украинской православной церкви Киевского патриархата. Об этом он заявил, выступая в Верховной Раде.

Как сообщила пресс-служба партии «За Україну», политик уверен в том, что дальнейшее преследование православной церкви Киевского патриархата «чрезвычайно повысит общественную напряженность». «Это крайне деликатный

вопрос. Если будет продолжена политика преследования УПЦ КП, ни о каком взаимопонимании и консолидации в обществе не может быть и речи», – отметил В. Кириленко (*Главком: Новости политики и экономики // Кириленко требует прекратить репрессии против УПЦ КП (<http://glavcom.ua>). – 2011. – 2.02).*

***

Партії «БЮТ – Батьківщина» та «Наша Україна – Народна самооборона» мають намір просити Конституційний Суд оцінити конституційність змін до Основного закону в частині строків проведення виборів парламенту, Президента й місцевої влади. Про це заявили депутати С. Сас (БЮТ) і Т. Стецьків (НУ – НС).

«Найближчим часом ми підготуємо відповідне подання – ви знаєте, що суб'єктом (конституційного подання) є 45 народних депутатів – і будемо чекати розгляду його Конституційним Судом. Я думаю, ми зможемо забезпечити відповідний юридичний супровід цього процесу», – сказав С. Сас.

Т. Стецьків у свою чергу зауважив, що депутати його фракції також мають намір звернутися в КСУ з цього питання. За його прогнозами, депутати двох фракцій направлять спільне звернення.

Підставою для визнання неконституційності внесених в Основний закон змін депутати вважають відсутність у залі засідань парламенту 1 лютого деяких депутатів, картки яких проголосували.

Водночас лідер Партії регіонів О. Єфремов називає абсурдним цей намір опозиції. За його словами, партії посилаються на те, що під час внесення змін до Конституції голосували картки відсутніх депутатів. Ті депутати, картки яких проголосували, але вони з цим не згодні, можуть написати відповідну заяву, а «не влаштовувати циркову виставу», заявив О. Єфремов.

За його словами, саме на підставі цієї заяви буде проведено відповідне розслідування та ухвалене рішення. «Тому жодного відношення до цієї справи Конституційний Суд не має», – сказав лідер фракції ПР і порадив у цьому випадку звертатися до Адміністративного суду (*Фундація «Відкрите суспільство» (www.deputat.org.ua). – 2011. – 2.02).*

ЕКОНОМІКА

Пятьдесят пять процентов украинцев недовольны уровнем своих доходов. Об этом говорится в отчета Фонда WageIndicator. При этом 28,7 % участников опроса «крайне недовольны» размером своих доходов в Украине.

Таким образом, Украина заняла третье место по количеству крайне недовольных своей зарплатой граждан. В то же время удовлетворены своими доходами 16,5 % украинских респондентов, среди них 4,1 % – очень довольны. По данному показателю Украина заняла 19 место.

При этом последнюю строчку в этом рейтинге заняла Великобритания, где 2,7 % работников очень довольны своими доходами. А наибольшее число респондентов, очень довольных уровнем своего дохода, проживает в Азербайджане – 19 %, Колумбии – 11,9 %, и США – 9,5 %.

Международный фонд WageIndicator для своего отчета за 2010 г. провел сравнительный анализ условий оплаты труда в 23 странах мира. Данные для анализа уровня доходов населения были собраны путем анонимного анкетирования в Интернете на сайтах о работе и зарплате в 22 странах. Выборка включала 190 тыс. анкет (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

В декабре экспорт украинского титанового концентрата увеличился на 12 %, или на 2,66 тыс. т по сравнению с ноябрем, до 24,79 тыс. т (на 4,94 млн долл.).

В декабре Украина экспортировала титановый концентрат преимущественно в США. По сравнению с декабрем 2009 г. экспорт титанового концентрата в декабре 2010 г. увеличился на 46,3 %, или на 7,85 тыс. т.

В 2010 г. по сравнению с 2009 г. экспорт титанового концентрата увеличился на 29,4 %, или на 64,5 тыс. т, до 283,57 тыс. т (на 60,06 млн долл.) (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

В декабре экспорт украинского длинномерного и сортового проката уменьшился на 3,4 %, или на 16,93 тыс. т по сравнению с ноябрем, до 486,79 тыс. т.

Поступления от экспорта длинномерного и сортового проката уменьшились на 2,6 %, или на 8,2 млн долл., до 307,22 млн долл. По сравнению с декабрем 2009 г. экспорт длинномерного и сортового проката в декабре 2010 г. увеличился на 8,2 %, или на 37,01 тыс. т.

В 2010 г. по сравнению с 2009 г. экспорт длинномерного и сортового проката увеличился на 17,3 %, или на 850,84 тыс. т, до 5774,71 тыс. т (на 3298,78 млн долл.) (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

Украинские АЭС перевыполнили плановое задание по производству электроэнергии. Об этом сообщает пресс-служба оператора АЭС Национальной атомной энергогенерирующей компании «Энергоатом».

По оперативным данным, в январе украинские АЭС выработали 8,429 млрд кВт/ч электроэнергии, что составляет 102,9 % от планового задания.

В частности, в январе 2011 г. Запорожской АЭС выработано

3 млрд 762,5 млн кВт/ч, Ровенской АЭС – 1 млрд 206,4 млн кВт/ч, Южно-Украинской АЭС – 1 млрд 955,6 млн кВт/ч, Хмельницкой АЭС – 1 млрд 504,4 млн кВт/ч.

Доля АЭС в производстве электроэнергии в Украине составляет 45,9 %. Всего электростанции, входящие в состав НАЭК «Энергоатом», включая Александровскую ГЭС, Ташлыкскую ГАЭС и Донузлавскую ВЭС, выработали 8 449,9 млрд кВт/ч. В январе коэффициент использования установленной мощности составил 81,9 %.

Как сообщалось, украинские АЭС за январь – ноябрь 2010 г. увеличили производство электроэнергии на 6,5 % – до 80,661 млрд кВт/ч. При этом плановое задание было превышено на 3,8 % (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

Антимонопольный комитет обязал субъектов хозяйствования, работающих на рынке сахара, привести оптово-отпускные и розничные цены к экономически обоснованному уровню. Об этом говорится в сообщении ведомства.

Требования выдвинуты восьми группам сахарных заводов, 11 производителям сахара, не интегрированным в группы, девяти крупным оптовым поставщикам и восьми крупнейшим торговым сетям.

«Участники этого рынка должны способствовать заключению прямых контрактов по реализации сахара с торговыми сетями, воздерживаться от экономически необоснованного повышения цен на товар», – говорится в сообщении.

При этом комитет предупредил торговые сети о недопустимости увеличения уровня торговой надбавки и создания дефицита весового сахара из-за полного перехода на реализацию фасованного сахара.

По данным АМКУ, с сентября по декабрь 2010 г. цены на сахар возросли на 17,1 %. Также комитетом по результатам анализа прогнозного баланса спроса и предложения нового маркетингового года было установлено, что объем внутреннего потребления сахара не возрос, а остался на уровне предыдущего 2009–2010 маркетингового года (1840 тыс. т).

В АМКУ подчеркнули, что период с сентября по декабрь включительно не является периодом сезонного роста цен на сахар, а по информации Министерства аграрной политики Украины остатки сахара, собственность заводов (без учета сахара, находящегося на хранении), являются значительными.

«Итак, анализ экономической ситуации на рынке свидетельствует об отсутствии объективных оснований для существенного повышения цен на сахар», – резюмировали в АМКУ (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

З минулого тижня в «Родовід Банку» припинені практично всі виплати вкладникам. Про це повідомляє газета «Сьогодні».

За даними видання, вкладникам не повертаються депозити і відсотки, платіжні карти заблоковані, банкомати не працюють.

Єдині виплати, які проводить банк, – відсотки в сумі до 3 тис. грн вкладникам, які раніше продовжували депозити на новий строк. Обіцянка тимчасового адміністратора банку відновити виплати і підвищити їх до 150 грн на день не виконана. У банку ситуацію з виплатами не коментують (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2011. – 2.02*).

***

Системою електронних платежів у 2010 р. оброблено 336,948 млн початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень на суму 7,908 трлн грн. Про це йдеться у звіті НБУ про періодичне відстеження результативності інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті.

При цьому обсяг початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень, виконаних через СЕП, порівняно з 2009 р. збільшився: у файловому режимі за кількістю – на 7,6 % і становив 336,682 млн штук, за сумою – на 24, 8 % і становив 7,111 трлн грн, у режимі реального часу за кількістю – на 2,7 % і становив 266 тис. штук, за сумою – на 70,2 % і становив 796,791 млрд грн.

Учасниками СЕП у файловому режимі було виконано 99,9 % платежів і 0,1 % платежів – у режимі реального часу. У середньому за день у 2010 р. СЕП оброблялося 1,342 тис. початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень на суму 31,509 млрд грн.

Учасниками СЕП на 1 січня 2011 р. були 977 установ, з них: 176 – банків; 736 – філії банків; 28 – органів Державного казначейства; 37 – установ Національного банку України (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2011. – 2.02*).

***

Выручка Министерства финансов Украины от размещения облигаций внутреннего госзайма (ОВГЗ) 1 февраля 2011 г. снизилась до 1,681 млрд грн (211,7 млн долл.) с 1,891 млрд грн на предыдущих аукционах 25 января. Об этом сообщила пресс-служба ведомства.

Объем выручки остался чуть ниже суммы, необходимой для погашения 2 февраля ОВГЗ, размещенных в июле 2010 г. на сумму 1,756 млрд грн с доходностью 9,42 % годовых.

Как и прогнозировали украинские аналитики, из-за потребности Минфина в привлечении значительных объемов ресурсов ему пришлось оставить практически неизменным уровень доходности бумаг. Кроме погашения ранее размещенных

обязательств, правительство поручило Минфину дополнительно привлечь 5 млрд грн для финансирования закупок зерна в Аграрный фонд.

Минфин продал все три предложенные выпуска гособязательств: с погашением 27 апреля 2011 г. (срок обращения 84 дня), 13 июля 2011 г. (161 день), 29 января 2014 г. (1.092 дня) (*Перший Діловий Телеканал (<http://fbc.net.ua>). – 2011. – 2.02*).

***

Державний монополіст зв'язку – компанія «Укртелеком» у судовому порядку просить стягнути заборгованість із державного агента на зерновому ринку – Аграрного фонду.

Позов поданий від Миколаївської філії «Укртелеком».

Сума, яку Аграрний фонд заборгував оператору, невелика – кілька тисяч гривень, однак з огляду на минулі терміни сплати «Укртелеком» вирішив добиватися стягнення через суд. Справу розглядає Господарський суд Києва. Постановою від 4 січня він порушив справу за позовом оператора зв'язку.

Згідно з матеріалами справи, розміщеними в офіційному реєстрі судових рішень, до наступного засідання відповідач повинен надати суду письмовий відзив на позовну заяву з поясненнями по суті вимог і наданням доказів.

У разі заперечень по суті позову держагент повинен пред'явити документи, які підтверджують факти, які спростовують звинувачення, і вказати мотиви повного або часткового відхилення вимог позову. Також сторони мають надати суду дані про наявність основних розрахункових рахунків і провести звірку взаєморозрахунків.

Засідання Господарського суду Києва у цій справі мало відбутися 19 січня, проте через неявку позивача розгляд справи був перенесений. Наступне засідання має відбутися 22 лютого.

Аграрний фонд створений відповідно до Постанови КМУ № 543 «Про Аграрний фонд» від 6 липня 2005 р. і є державною спеціалізованою бюджетною організацією, уповноваженою реалізовувати цінову політику в агропромисловому секторі (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2011. – 3.02*).

***

У 2010 р. порівняно з 2009 р. вартість підрядних і генпідрядних робіт для забудовників зросла – до 5 %. Про це заявив директор проектної групи «Архиматика» О. Попов.

«Наприкінці 2008 – на початку 2009 р. вартість послуг підрядних і генпідрядних організацій для забудовників знизилася до мінімального рівня. Причому цінова політика на ці роботи формувалася з урахуванням масштабності проекту нерухомості та самого замовника. У 2010 р. ринок активізувався, попит на послуги зріс, плюс інфляційні процеси – все це спровокувало збільшення вартості підрядних і генпідрядних робіт», – сказав він.

Попов також прогнозує зростання вартості цих послуг у 2011 р. у середньому на 15–17 %.

Основною причиною цього, за його словами, стануть нові умови оподаткування після прийняття Податкового кодексу (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2011. – 3.02).